

CBS Copenhagen Business School

Generationsskifte af Autosalg A/S

Gennemgang af et konkret generationsskifte
Hovedopgave HD(R)
Forår 2012

Sarah List

Indholdsfortegnelse

1. English summary	5
1.1 Indledning.....	6
1.2 Problemstilling	7
1.3 Problemformulering	7
1.4 Afgrænsning	8
1.5 Metode.....	9
1.6 Kilder og kildekritik	9
1.7 Struktur	10
1.8 Målgruppe.....	11
2. Præsentation af virksomheden.....	11
2.1 Hvem er det og hvad laver de.....	11
2.2 Nuværende driftsstruktur	12
2.3 Nuværende koncernstruktur:	12
2.4 Nuværende økonomiske forhold:	13
2.5 Ønsket fra familie og virksomhedens fremtid:	15
3. Strategisk analyse af virksomheden	17
3.1 PEST analyse.....	18
3.1.1 Politiske faktorer:	18
3.1.2 Økonomiske faktorer:	19
3.1.3 Sociale faktorer.....	19
3.1.4 Tekniske faktorer:.....	19
3.2 Porters Five Forces	20
3.2.1 Rivalisering i branchen:.....	20
3.2.2 Truslen fra nye indtrængere:.....	21
3.2.3 Købernes forhandlingsstyrke:.....	21
3.2.4 Leverandørernes forhandlingsstyrke:	21
3.2.5 Truslen for substituerende produkter:.....	22

3.3 SWOT analyse.....	22
3.3.1 Styrke.....	22
3.3.2 Svaghed	23
3.3.3 Muligheder	23
3.3.4 Trusler.....	24
3.4 Konklusion på den strategiske analyse.....	24
4. Overvejelser i forbindelse med valg af virksomhedsstruktur	25
5. Almindelige beskatningsregler ved salg af aktier.....	26
5.1 Den skattemæssige konsekvens for personer	26
5.2 Den skattemæssige konsekvens for selskaber	27
6. Succession	28
6.1 Grundlæggende forhold vedrørende overdragelse af aktier ved succession.....	28
6.2 Skattemæssige konsekvenser i forbindelse med succession.....	29
6.3 Vederlag og værdiansættelsen i forbindelse med succession	30
7. A/B-modellen	31
8. Tilbagesalg til udstedende selskab	32
9. Aktieombytning.....	33
9.1 Generelt om aktieombytning:.....	33
9.2 Skattepligtig aktieombytning:.....	34
9.3 Generelt for skattefri aktieombytning:.....	35
9.4 Skattefri aktieombytning med tilladelse:	37
9.5 Skattefri aktieombytning uden tilladelse:	39
10. Spaltning.....	41
10.1 Generelt om spaltning.....	41
10.2 Skattepligtig spaltning	42
10.3 Skattefri spaltning med tilladelse fra SKAT.....	42
10.4 Generelt for en skattefri spaltning:	42
10.5 Betingelser til en skattefri spaltning med tilladelse:.....	43

10.6 Skattemæssige konsekvenser af en skattefri spaltning med tilladelse fra SKAT	45
10.7 Skattefri spaltning uden tilladelse fra SKAT	45
10.8 Skattemæssige konsekvenser af en skattefri spaltning uden tilladelse fra SKAT	47
11. Tilførsel af aktiver	48
11.1 Generelt om tilførsel af aktiver.....	48
11.2 Skattepligtig tilførsel af aktiver	49
11.3 Skattefri tilførsel af aktiver med tilladelse fra SKAT	50
11.4 Skattefri tilførsel af aktiver uden tilladelse fra SKAT	51
11.5 Skattemæssige konsekvenser af tilførsel af aktiver med og uden tilladelse	52
12. Værdiansættelse.....	52
12.1 Fast ejendommen (TSS-cirkulære 2000-5).....	53
12.2 Goodwill (TSS-cirkulære 2000-10).....	54
12.3 Aktierne (TSS-cirkulære 2000-9).....	56
12.4 TSS-Cirkulære nr. 185 af 17. november 1982.....	57
13. Diskussion	58
13.1 Hvilke motiver og hensyn skal der tages i den konkrete sag.....	58
14. Værdiansættelse.....	59
14.1 Fast ejendom.....	59
14.2 Goodwill.....	60
14.3 Aktierne	61
14.4 Sammenfatning af værdiansættelsen af Autosalg A/S.....	65
15. Generationsskiftemodeller.....	66
15.1 Generationsskifte og omstrukturering af Autosalg A/S.....	66
15.2 Generationsskiftemodeller sammenfatning	74
16. Konklusion	75
17. Litteraturliste	78
18. Hjemmesider.....	78
19. Værdiansættelses cirkulærer.....	78

1. English summary

This thesis will present methods and models to implement generational change in a Danish company and analyse and discuss the implications of choosing these methods and models.

The goal of the thesis is to analyse the Danish company Autosalg A/S and identify the most optimal solution to implement a generational change from the father of the family to the daughter and the two sons. This includes identifying the most optimal company structure and at the same time keeping the cost of this change to a minimum for all involved parties. The goal is to find the optimal solution that also includes the needs and wishes of the family.

The target group of this thesis is thought to be Danish companies that considers executing a generational change but lacks knowledge of the possibilities to implement this.

To find the best recommendation for this family a number of methods and models are used and analysed to find the ones that fits best in this specific case.

Firstly a strategic analysis is conducted using Porters Five Forces and PEST to establish the grounds for the continuation of the business after the generational change. This investigation is concluded in a SWOT analysis. Together with an analysis of the economical key figures it is established that the business is healthy and will be able to continue in the future market.

The thesis then present the current structure of Autosalg A/S to establish the current state of the business and the grounds for generational change among here the stock ownership, holding company's etc.

Hereafter the thesis discusses the different possible and relevant models for the structure of the company. For each of these approaches there is also a consideration of the economical impact of the possibilities. The different models and their fits to the wishes and needs in the case of Autosalg A/S is analysed.

The thesis analysis concludes in the selection of a company structure that fits the needs and wishes of the family as well as a selection that will be possible based on the current structure and with the minimal economic impact on the family involved in the generational change based on the lowest impact of taxation as well as a flexible company structure where the generational change can be implemented easily.

1.1 Indledning

Opgavens hovedformål er at beskrive og forklare gældende lovgivning og de muligheder som kan bruges i forbindelse med et generelt generationsskifte. Denne analyse skal derved danne baggrund for en endelig anbefaling til hvordan man i opgavens specifikke tilfælde udfører generationsskiftet mest hensigtsmæssigt.

Et generationsskifte er en proces for både virksomheden som skal generationsskiftes, den nuværende ejer og de kommende ejere. Det er derfor vigtigt at man giver sig god tid til at finde den/de løsninger som er bedst i det specifikke tilfælde, man kan derfor ikke lave en generel guideline til hvordan man generationsskifter bedst da der er mange faktorer som har indflydelse på hvad man skal vælge. Disse forskellige modeller/metoder til hvordan man kan gennemføre et generationsskifte vil hver især blive beskrevet teoretisk i opgaven. Herefter vil de forskellige muligheder blive analyseret i forhold til det konkrete generationsskifte og det vil herefter fremgå hvilke fordele og ulemper der er, ved de forskellige modeller/metoder. Disse fordele og ulemper vil blive set ud fra Autosalg A/S og familiens synspunkt. For på den måde at give et klart billede af hvilke modeller/metoder der vil være mest optimal at bruge i deres tilfælde.

Autosalg A/S som anbefalingen er rettet mod består af et eksisterende selskab, med en ejer/hovedaktionær, som ønsker at generationsskifte til sine tre børn. Selve driften af virksomheden er overdraget til børnene som står for langt størstedelen af den daglige ledelse af selskabet med hver deres ansvarsområde. Det er derfor nu tid til at overdrage det formelle ejerskab til børnene sådan at den nuværende ejer kan trække sig tilbage og nyde en tilværelse som pensionist.

Ønsket fra familien er at den nuværende ejer, faderen, kan trække sig ud af virksomheden sådan at han kan leve en tilværelse hvor han opretholder den levestandard som han har på nuværende tidspunkt. Desuden ønskes det at hvert af de tre børn har et delt ejerskab og at strukturen af selskabet/koncernen bliver så fleksibel at de er så uafhængige af hinanden som det er muligt.

Et generationsskifte indbefatter ofte også en omstrukturering af selskabet, da det vil give overdragelsen mere fleksibilitet. Dette skyldes både hensynet til finansieringsbyrden som kan have stor betydning for hvordan man ønsker overdragelsen sker og af hensyn til de kommende ejeres forskellige interesser for virksomheden. I dette tilfælde sker generationsskiftet også som en slags forskud på arv og man ønsker dermed at stille alle tre børn lige.

1.2 Problemstilling

Problemstillingen for opgave er baseret på ønsket fra ejeren af Autosalg A/S om at gennemfører et generationsskifte til sine 3 børn. Ejeren af virksomheden, faderen, har ingen tidligere erfaring med generationsskifte og søger derfor om hjælp til dette.

Problemet for familien er at man gerne vil overlade hele det formelle ejerskab af virksomheden til de tre børn men at man ikke har den fornødne viden til at gøre det. De spørger derfor rådgiver om råd til hvordan de bedst muligt kan gennemføre generationsskiftet.

Generationsskiftet skal opfylde nogle ønsker fra faderen og familien for at kunne betragtes som succesfuldt, disse ønsker er tidligere nævnt i indledningen.

Der vil derfor blive forklaret og beskrevet gældende modeller og metoder som er relevante i forhold til at gennemføre et generationsskifte af Autosalg A/S. For på den baggrund at kunne træffe de mest optimale valg i forhold til hvordan familie skal forholde sig til generationsskiftet.

1.3 Problemformulering

Hvilke valg skal familien træffe for at kunne generationsskifte Autosalg A/S med den mest optimale ejer struktur og de laveste mulige omkostninger?

Herunder afdækkes blandt andet:

- Hvordan rådgiver man familien bedst og gør dem i stand til at foretage de mest hensigtsmæssige beslutninger når det drejer sig om virksomhedens fortsatte drift og deres personlige forhold til virksomheden?
- Hvilke fordele og ulemper er der ved de valgte modeller/metoder, som det er vigtigt at gøre familien opmærksom på inden man gennemføre generationsskiftet?
- Hvordan gennemfører man et generationsskifte sådan at man udnytter de muligheder der er forbundet med et generationsskifte bedst muligt?
- Hvilken ejer struktur er den mest optimale for ejerne efter et generationsskifte?

1.4 Afgrænsning

I forhold til opgaven er der taget nogle valg omkring hvad der er medtaget og hvad der er udeladt, hvilket vil sige valgt fra. Opgavens beskrivende del handler om de forskellige generationsskifte modeller og analysedelen omhandler et konkret generationsskifte af en familiedrevet virksomhed. Hvor man igennem de senere år har gennemført generationsskifte på det driftsmæssige plan og nu ønsker at generationsskifte selve ejerskabet af virksomheden. Man kunne også have valgt at skrive om generationsskifte generelt og på den måde komme rundt om de forskellige problemstillinger der er i forbindelse med et generationsskifte. Dette er valgt fra ud fra den overbevisning at man ikke kan generalisere et generationsskifte. Et generationsskifte har så mange forskellige parametre afhængig af de involverede parter at man bliver nød til at se på det enkelte tilfælde for at kunne sige noget om hvad der vil være mest fordelagtigt i det givne tilfælde.

Det har været vigtigt for opgaven at der er blevet åbnet op for så mange muligheder som muligt for på den måde at kunne vælge de mest optimale modeller i forhold til det konkrete generationsskifte. I forbindelse med beskrivelsen af de forskellige modeller er nogle afsnit i diverse love og vejledninger valgt fra da det ikke har været relevant for den givne situation. Da lovgivningen omkring hele generationsskiftets grundtanke er bygget på et EU-direktiv er der passager hvor lovene handler om reglerne for udenlandske selskaber. Dette er ikke relevant for den givne opgave da den omhandlede virksomhed og dens ejere er hjemmørende i Danmark. Derfor er der kun medtaget det som har relevans for den konkrete generationsskiftemodel.

I forhold til analysedelen og værdiansættelsen er værdien både opgjort efter de nyere 2000-cirkulærer og det gamle 1982-cirkulære dette er gjort for at give et overblik over hvilken opgørelses metode der giver det bedste resultat i den konkrete situation. Man kunne også have valgt at have opgjort værdien efter de nyeste 2009-cirkulærer, dette er valgt fra da det ikke er helt indlysende hvornår de nye cirkulærer skal træde i stedet for de gamle eller om de blot er et supplement til de gamle¹.

I forhold til hvilke modeller der bliver brugt til anbefalingen i den konkrete sag er der valgt i forhold til både at gennemfører generationsskiftet med den mest fordelagtige beskatning og i forhold til at gøre de tre søskende så uafhængige af hinanden som muligt. Det er altså ikke udelukkende skattemæssige fordele der vejer tungest for familie.

¹ Halling-Overgaard & Olesen, 2010: s.24

1.5 Metode

Udgangspunktet for opgaven er ønsket fra familien til at gennemføre generationsskiftet i forhold til gældende love og vejledninger. Virksomheden har selv gennem en årrække fået overdraget selve driften af virksomheden men mangler at overdrage det formelle ejerskab.

Til at starte med er der udført en strategisk analyse af virksomheden ved hjælp af en PEST analyse til at beskrive det eksterne makro miljø og en Porters Five Forces til at analysere de interne forhold i branchen for til sidst at opsummere i en SWOT analyse og finde de fremadrettede muligheder i branchen. En sådan strategisk analyse er valgt for at sikre at der er grobund for at gennemføre et generationsskifte. Da det ikke vil være god rådgivning at foretage et generationsskifte hvis man ud fra de strategiske analyser har svært ved at se virksomhedens fremtidige muligheder.

For selve den beskrivende del af opgaven vil der konkret blive brugt kvalitative data da det hovedsageligt er eksisterende lovgivning og anden tekst som bliver brugt til at forklare modellerne. Den kvalitative data består både i dissideret lovgivning, faglitteratur og lærebøger. Det vil altså sige at der både bruges objektive kilder i form af lovgivning og faglitteratur og subjektive kilder hvor nogle har taget stilling til det de har skrevet og dermed kan være farvet af personlige præferencer.

Ud over det kvantitative data der bliver brugt i den beskrivende del af opgaven, vil der også blive brugt kvalitative data da beregningen af selve værdiansættelsen tager udgangspunkt i tidligere regnskaber. Validiteten i disse data antages at være ganske gode da regnskaberne er udarbejdet af professionelle folk hvor der stilles store krav til deres kvalitet af arbejdet.

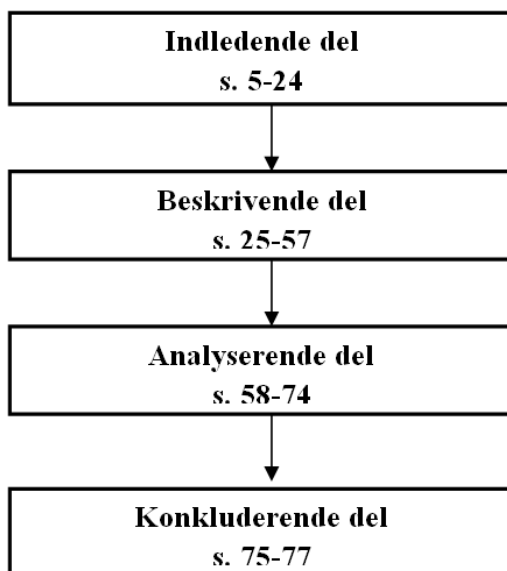
1.6 Kilder og kildekritik

Til opgaven bruges der både primære og sekundære kilder til at belyse opgavens emne. Primær data består hovedsageligt af gældende skattelovgivning, skattevejledninger, cirkulære osv. det vil sige tekst som ikke er blevet udsat for fortolkning som sådan. Hvilket dog skal ses med en smule skepsis da cirkulærer og vejledninger er skrevet af skattefagfolk som har tolket lovteksten på en måde hvor andre skatte rådgivere ville tolke det anderledes. Men man må betegne disse typer af tekst som værende det mest objektive og set ud fra hvad formålet med teksten har været fra SKATs side.

Af sekundært data er der brugt faglitteratur som oftest er farvet efter hvem der har skrevet det, hvilket man må holde sig for øje ved brugen da der nogle gange kan komme holdninger til udtryk som egentlig ikke har noget at gøre med den objektive forklaring af emnet.

1.7 Struktur

På nedenstående figur kan det ses hvordan opgaven er struktureret og hvordan opgaven er opdelt, dette skulle gerne være med til at give et overblik inden man går i gang med at læse. Under figuren gives der en kort skriftlig redegørelse for de forskellige dele i opgaven.

Figur 1, egen tilvirkning

Den indledende del af opgaven består af den indledende introduktion til opgaven, hvilket vil sige hvad man kan forvente i opgaven. Hertil er der valgt også at medtage den strategiske analyse da resultatet af denne vil afgøre hvilke muligheder der er fremadrettet for opgaven.

Den beskrivende del er det samme som teoriafsnittet, hvilket vil sige den del af opgaven som har til formål at forklare de forskellige muligheder der er i forbindelse med at gennemføre et generationsskifte. Den analyserende del af opgaven skal gerne bekræfte og afkræfte hvilke muligheder der er for den konkrete virksomhed og familien til at gennemføre generationsskifte hvilke fordele og ulemper der vil være i forhold til de valg de vælger at træffe og hvad de skal være særligt opmærksomme på i forbindelse med gennemførelsen af deres generationsskifte.

Til sidst i opgaven komme den konkluderende del som er den del som skal samle op på de muligheder der er i forbindelse med generationsskiftet og komme frem til hvad der umiddelbart virker til at være den bedste løsning i forhold til virksomheden og familiens ønsker.

1.8 Målgruppe

Opgavens primære målgruppe er familier som driver mindre virksomhed og hvor man ønsker at gennemføre et generationsskifte fra forældre til børn indenfor nærmeste fremtid. De vil ved denne opgave kunne få inspiration til hvordan man kan gennemføre et generationsskifte og hvilke overvejelser der skal tages i betragtning i den forbindelse. Der er som sagt ingen klar guideline i hvordan man skal gennemføre et generationsskifte så derfor skal læseren også være opmærksom på at man ikke kan generalisere og bruge modellen her direkte i en anden situation. Da der i andre tilfælde kan være ting som spiller ind og gør at denne metode ikke er den mest fordelagtige.

2. Præsentation af virksomheden

2.1 Hvem er det og hvad laver de

Autosalg A/S er en familiedrevet virksomhed som har eksisteret siden 1971. Firmaet består af to afdelinger hvor der i dag er ca. 21 ansatte og en del af dem har været ansat i mere end 25 år. De er forhandlere af nye biler hvor de igennem alle årene har haft Nissan som deres hovedmærke af biler, samtidig har de siden 2005 udvidet til også at være forhandlere af mærket Chevrolet. Det vil sige at Autosalg A/S har en meget stor og specialiseret viden omkring netop disse to mærker af biler hvilket de går meget op i at viderebringe til alle deres ansatte sådan at alle har en god forståelse af mærkerne og virksomhedens værdier.

Samtidig med at de er forhandlere af Nissan og Chevrolet driver de også deres eget værksted hvor de reparere og servicere alle bilmærker. Deres mekanikere på værkstedet er specialiseret i deres hovedmærker Nissan og Chevrolet, dvs. at de hele tiden bliver videreuddannet og ajourført med det nyeste indenfor netop disse to mærker. Hertil er der også en reservedelsbutik som altid står til rådighed med et godt tilbud på reservedele.

Faderen som grundlagde firmaet tilbage i 1971 har i dag sine tre børn Søn 1, Søn 2 og Datteren med i den daglige ledelse hvor de i dag har hver deres ansvarsområde som de varetager. Dette gør de i den samme positive ånd som deres far grundlagde virksomheden med. De mener selv at det er vigtigt at hverdagen er positiv både for deres medarbejdere og deres kunder sådan at de er mere end tilfredse med virksomhedens betjening af dem.

2.2 Nuværende driftsstruktur

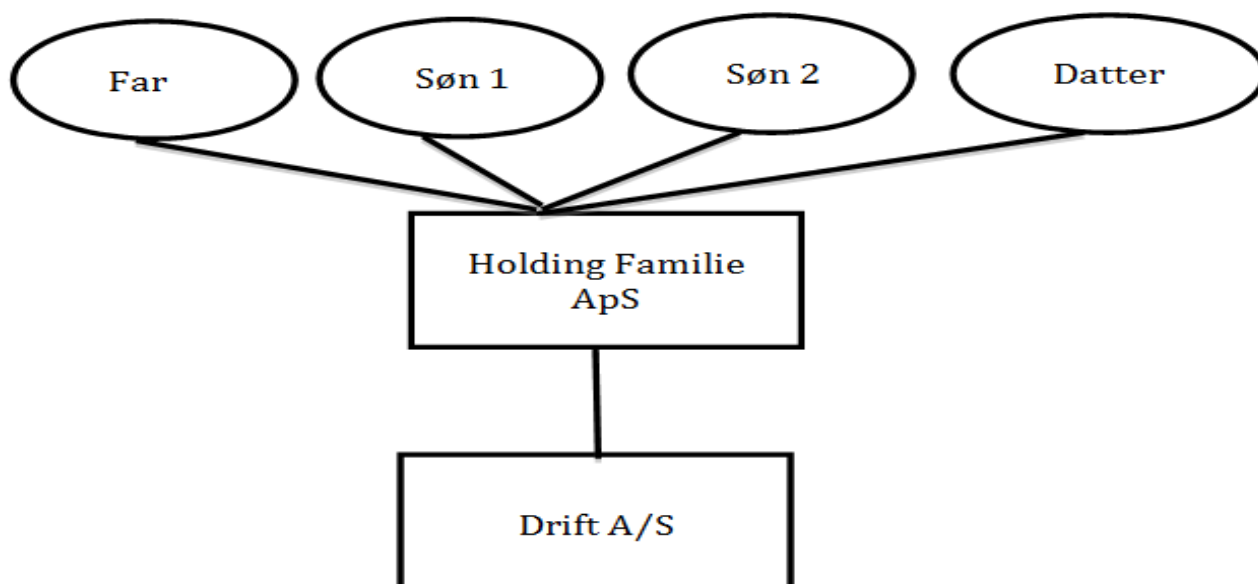
Faderen som grundlægger virksomheden har igennem de seneste år stille og roligt overdraget den daglige drift til sine tre børn. Han varetager dog stadig rollen som administrerende direktør, hvilket vil sige at han er med i alle faser af virksomheden og alle de beslutninger der bliver truffet.

Til at hjælpe sig har han Søn 1 som står for den daglige drift af salgsafdelingerne som både har til huse i både Roskilde og Køge. Søn 1 sørger for alt hvad der har at gøre med salg af bilerne og det er ham som har ansvaret for hvilke biler man skal købe fra fabrikkerne. Til at stå for værkstedet og reservedelene har Faderen Søn 2 som er driftsleder i firmaet. Til sidst har Faderen også en datter som man ikke ser så meget i forbindelse med den egentlige butik da hun varetager økonomien og personaleplejen i virksomheden fra administrationen.

2.3 Nuværende koncernstruktur:

Den nuværende koncernstruktur er ganske klassisk for en familie drevet virksomhed. Ejeren som også er grundlæggeren af virksomheden har tidligere ejet 100 % af Autosalg A/S personligt. På et tidspunkt er Faderen så blevet rådgivet til at etablere en holdingstruktur hvor et holdingselskab ejer 100 % af Autosalg A/S. Det betyder at man har en holding struktur hvor holdingselskabet eneste formål er at eje aktierne i driftsselskabet hvor alt aktiviteten er samlet. Hvilket også minimerer Faderen personlige risiko.

Da man etablerede holdingselskabet blev de tre børn medejere af selskabet sådan at de ejede 15 % hver af selskabet og faderen ejede de sidste 55 %. Den nuværende koncernstruktur kan ses på figuren nedenfor.

Figur 2, egen tilvirkning

2.4 Nuværende økonomiske forhold:

Virksomhedens nuværende økonomi ser ganske pæn ud, taget i betragtning af den finansielle krise som især præger branchen. Hvis vi ser på tabel 1 nedenfor er der opsummeret nogle af virksomheden regnskabstal.

Diverse regnskabstal i DKK						
	2010/11	2009/10	2008/09	2007/08	2006/07	Gennemsnit
Bruttoomsætning	6.067.986	4.826.098	3.283.057	6.097.359	5.541.647	5.163.229
Varekøb	104.534.729	77.956.620	70.706.031	93.750.782	84.749.421	86.339.517
Resultat før finansielle poster	1.857.145	1.217.693	-941.661	2.056.221	2.008.307	1.239.541
Resultat efter finansielle poster	1.466.942	792.800	-1.551.389	1.365.600	1.611.129	737.016
Regnskabsmæssigt resultat	1.035.688	529.939	-1.249.197	953.810	1.181.332	490.314
Omsætning	117.585.845	89.342.514	81.979.177	108.245.092	97.120.012	98.854.528
Variable omkostninger	109.672.361	83.856.519	78.350.931	102.041.435	91.585.956	93.101.440
Kapacitetsomkostninger	6.877.796	4.956.056	4.877.443	5.249.847	4.352.724	5.262.773
Aktiver i alt	29.748.765	24.795.498	25.244.061	32.715.615	34.360.851	29.372.958
Debitorer	5.402.309	2.873.873	2.466.569	4.385.479	6.517.510	4.329.148
Kreditorer	8.827.501	4.551.718	6.513.741	12.696.949	13.969.782	9.311.938
Egenkapital	10.626.120	11.027.852	10.237.302	9.063.180	7.923.887	9.775.668

Tabel 1, egen tilvirkning på baggrund af historiske regnskaber

I tabel 1 ses det at bruttoomsætningen har været ganske svingende fra år til år og at det umiddelbart ser ud til at være 08/09 som har været virksomhedens hårdeste år. Hvorimod året 06/07 var et ganske godt år set ud fra overskuddet, men det seneste år har næsten været ligeså godt. Samtidig kan man se at aktiviteten også har været stigende det seneste år, hvilket både ses i forhold til varekøbet og omsætningens størrelse.

På tabel 2 nedenfor kan udviklingen i virksomhedens nøgletal gennem de seneste 5 år ses. Her ser man som det første at virksomhedens nulpunktsomsætning er stedet rimelig meget over de seneste fem år. Nulpunktsomsætningen er den omsætning virksomheden som minimum skal have for at kunne løbe rundt, hvilket betyder at det er det omsætningen som minimum skal være for at virksomheden kan betale sine omkostninger.

Et af de andre interessante nøgletal er egenkapitalens forrentning, som siger noget om hvor godt afkastet af den investerede kapital er i procent. For Autosalg A/S må det siges at være et ganske pænt afkast ses over en årrække og på trods af det dårlige år i 08/09. Hvis man sammenligner med hvad man ville have kunnet få i afkast ved fx at sætte pengene i banken dog skal man have med at

man skal vurdere afkastet i forhold til den risiko der løbes og at mennesker har en forskellig risiko profil.

Et sidste nøgletal der også kan være interessant at kigge på er Autosalg A/S soliditetsgrad, den fortæller om hvor godt virksomheden står i tilfælde af at der skulle komme en periode med dårlige resultater. Her ses det at virksomhedens samlet set over de seneste fem år har fået en større modstandskraft selvom der har været år med svigtende resultat. Man har altså fra virksomhedens synspunkt også forsøgt at sørge for at sikre virksomhedens eksistens på længere sigt.

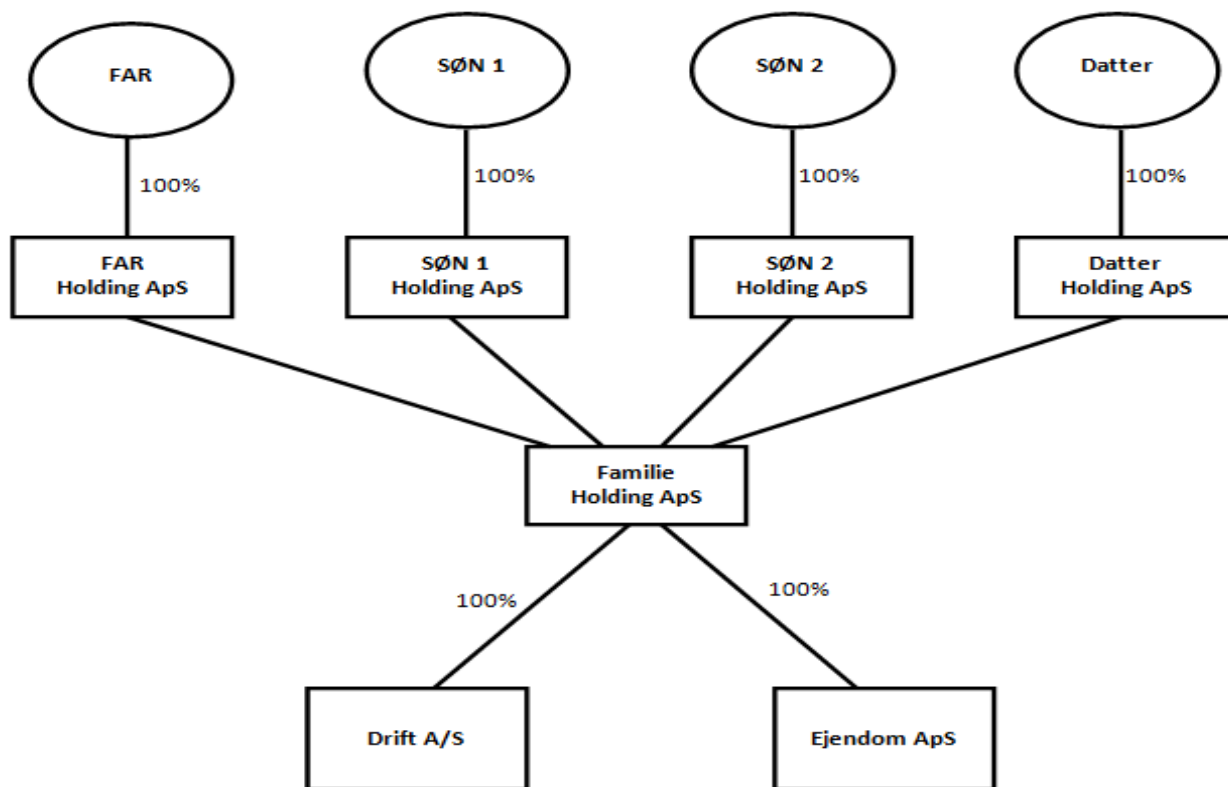
Nøgletal for Autosalg A/S						
	2010/11	2009/10	2008/09	2007/08	2006/07	Gennemsnit
Nulpunktsomsætning	102.196.637	80.712.159	110.204.425	91.602.449	76.388.206	92.220.775
Dækningsbidrag	7.913.484	5.485.995	3.628.246	6.203.657	5.534.056	5.753.088
Dækningsgrad	6,73	6,14	4,43	5,73	5,70	5,75
Afkastningsgrad	6,24	4,91	-3,73	6,29	5,84	3,91
Egenkapitalens forrentning	13,81	7,19	-15,15	15,07	20,33	8,25
Overskudsgrad	1,58	1,36	-1,15	1,90	2,07	1,15
Dækningsgrad	6,73	6,14	4,43	5,73	5,70	5,75
Soliditetsgrad	35,72	44,48	40,55	27,70	23,06	34
Debitorernes omsætningshastighed (dage)	19	13	13	17	28	18
Kreditorernes omsætningshastighed (dage)	30	21	33	49	59	39

Tabel 2, egne beregninger ud fra Autosalg A/S's historiske regnskaber

2.5 Ønsket fra familie og virksomhedens fremtid:

Familiens ønske for virksomheden er at overdrage det formelle ejerskab af virksomheden til de tre børn. Sådan at de ikke kun er den daglige drift som varetages af børnene men også virksomheden som helhed. Man forestiller sig at den nuværende ejer stadig kan have en ejer andel af virksomheden sådan at der i fremtiden vil være fire ejere. Samtidig er det et stort ønske fra familien at hver ejer bliver så uafhængig af hinanden som det er muligt. Det vil sige at man gerne vil skabe en mulighed for at en person kan trække sig ud eller mindske sit engagement i virksomheden uden at det har nogen større betydning for de resterende ejere.

På nedenstående tegning kan man se hvordan man forestiller sig at fordelingen af ejerskabet af virksomheden vil være til at starte med.

Figur 3, egen tilvirkning

Man ønsker altså stadig en holdingstruktur til at styre virksomheden ud fra, hvilket også giver god mening i forhold til at gøre dem så uafhængige af hinanden som muligt. I samme moment ses det at man forestiller sig at spalte driftsselskabet op i to datter/søstre selskaber, et hvor selve driften automobilforhandleren er og en hvor ejendommen/hovedsædet befinder sig. Dette ønsker man fordi at automobilbranchen er meget usikker og man reelt aldrig ved hvordan det vil gå næste år. Man vil derfor skille den stabile forretning ejendommen fra den ustabile forretning køb/salg af biler. Det som er med til at gøre livet farligt for en automobilforhandler som denne er at deres status som forhandler af særlige mærker kan tages fra dem fra det ene år til den anden hvis bilmærket ikke er tilfredse med dem som forhandler.

3. Strategisk analyse af virksomheden

Når man begynder at overveje et generationsskifte er det vigtigt at holde sig for øje hvad det er man vil opnå ved et generationsskifte. Det er derfor en god ide at få de involverede parter til at gøre op med sig selv hvad de har af forventninger til selve generationsskiftet, disse forventninger kan være meget forskellige mellem den yngre og ældre generation.

Det er oftest meget individuelt hvor godt disse forventninger er afstemt i familien, nogle familier har haft talt om generationsskiftet længe og har måske endda allerede gjort de indledende overdragelser fx af driften og mangler nu kun at generationsskifte det formelle/juridiske ejerskab af virksomheden. Andre familier har måske aldrig talt om det og nu er den yngre generation ved at blive utålmodig efter at overtage, hvor den ældre generation har svært ved at give slip fordi de har brugt hele deres liv på at opbygge firmaet og ved at skulle træde ud af virksomheden vil føle et stort tomrum som de har svært ved at forlige sig med.

Det er derfor en god ide at starte en modnings proces af forventningerne i familien sådan at alle har en forståelse overfor hvad generationsskiftet egentlig går ud på. Man må også huske på at følelserne nogle gange kan have meget stor betydning og det er derfor vigtigt at man som rådgiver får givet udtryk for at et generationsskifte har mange muligheder og der er ikke noget som er mere rigtigt end andet. Der er en masse valg som der skal tages men at man kan sammensætte de forskellige valg på kryds og tværs, afhængig af hvad det er man ønsker.

Man må altså prøve at få de involverede parter til at tænke på de hensyn som der skal tages, både til den ældre generation, den yngre generation, virksomheden i sig selv, virksomhedens fremtidige forventede indtjening/værdistigning og de skatte og afgiftsmæssige belastninger som vil opstå ved generationsskiftet afhængig af hvordan man udføre det i praksis.

Samtidig er det en god ide at kigge på virksomhedens strategiske muligheder, her er det vigtigt at være realistisk, da det alt andet lige ikke vil ikke være hensigtsmæssigt at lade næste generation overtage virksomheden til en relativ værdi nu, hvis man ikke mener at den næste generation vil have mulighed for også at tjene penge fra virksomheden til at betale den ældre generation. I et sådan tilfælde er det måske bedre at finde en uvildig tredjemand som køber eller stille og roligt at begynde at afvikle virksomheden. Dette kan være svært for de involverede parter at tage stilling til da de også har følelser med i spillet men det er vigtigt at man som rådgiver prøver at hjælpe partnerne til at forstå hvilke muligheder de har.

For at kunne klarlægge virksomhedens strategiske position er det valgt at bruge Porters Five Forces til at beskrive/klarlægge de eksterne forhold der påvirker branchen. Branchen er i dette tilfælde defineret som Automobil salg i Danmark. Ligeledes er det valgt at bruge PEST analysen til at give et overblik over de interne muligheder og trusler som kan have betydning for virksomhedens fremtid. For at binde de to modeller sammen og danne et overblik over de to analysen er det valgt at bruge en SWOT analyse som både forholder sig til det eksterne som det interne i virksomheden.

3.1 PEST analyse²

PEST analysen bruges når man vil analysere det makro miljø som er defineret ved de eksterne faktorer der kan påvirke virksomheden man undersøger. I dette tilfælde tager vi udgangspunkt i Autosalg A/S. Vi ser geografisk på det fra Danmark og sortere alt udenfor Danmark fra da det umiddelbart ikke er forhold længere udefra der vil påvirke netop denne forretning. Ud over at det er importerede biler og der kan være en risiko der men den anses til at være af meget lille betydning i denne sammenhæng.

Kritikken af analysen er at den beskæftiger sig meget med fortiden, dette er ofte et problem ved denne type undersøgelser da man generelt ved mest om fortiden og kun ganske lidt om fremtiden. Man må derfor holde sig for øje om det man medtager i sin analyse også har et fremtidigt aspekt eller om det er forhold der ikke vil gentage sig i fremtiden. Modellen giver heller ikke nogle direkte hjælp til hvordan man skal håndtere de forhold man påpeger, den giver kun et overblik over de forskellige forhold og ikke egentlige planer for at tackle påvirkningerne hvis dette overhovedet er muligt i makro miljøet.

3.1.1 Politiske faktorer:

Af politiske faktorer er det helt oplagt at tænke på afgifter forbundet med nye biler, da der i Danmark er en meget høj afgift på biler vil det helt sikkert have indflydelse på hvor mange biler man kan sælge hvis der bliver ændret i afgifterne. Alt andet lige vil en forhøjelse af afgifterne gøre at færre vil gå ud og købe ny bil hvilket vil betyde at omsætningshastigheden vil blive længere. Man kan ikke sige at salget af biler er direkte proportionalt med afgifterne da der også er andre hensyn når man køber biler såsom det basale transport behov.

² Henry, 2008, s. 51

Lovgivning vedrørende leasing af biler har haft stor betydning for salget af biler, da det i stor udstrækning kunne være en bedre/billigere løsning for mange at lease den nye bil i stedet for at købe en ny bil. Nu er man fra lovgivers side ved at ændre på denne lovgivning igen hvilket nok har sat leasing af biler lidt i bero og man afventer hvad udviklingen bliver i fremtiden. Hvis det viser sig at fordelene ved at lease mindskes vil det alt andet lige betyde at muligheden for at sælge biler vil blive bedre. Samtidig kan lovgivningen med hensyn til salg af brugte biler også have stor betydning for hvordan fremtiden for forhandlere af nye biler klare sig.

3.1.2 Økonomiske faktorer:

Kigges der på de eksterne økonomiske faktorer vil specielt finanskrisen have indvirkning på bilsalget, primært fordi køberne vælger luksus varer fra og dermed er mere tilbageholdene med at købe biler da de ikke er sikre på hvad fremtiden vil bringe. Men ligeledes er bankerne tilbageholdene med at låne kapital ud til virksomheder og da det kræver en relativ stor kapital at drive en bilforretning, har det derfor en stor påvirkning om virksomheden er i stand til selv at fremkomme med de penge som skal bruges til driften eller om man låner dem i banken hvor renten er relativ høj hvis man ikke kan sikre dem at investeringen er risikofri hvilket stort set er umuligt da ingen kan forudsige fremtiden.

3.1.3 Sociale faktorer

Man har igennem de senere år set at flere og flere nye biler er mindre biler, dem man tidligere kaldte by biler. Det er umiddelbart ikke så vigtigt for forbrugerne hvilket mærke bilen er men det har derimod langt større betydning at den kører langt på literen og har en relativ lav ejer afgift og forsikringen er tilsvarende lav. Der er altså sket et skred i forbrugernes opfattelse af hvilken bil de ønsker at køre i, billigere mærker har det alt andet lige også en del nemmere end de store dyre luksus biler da forbrugerne kigger på pengene de har til rådighed.

3.1.4 Tekniske faktorer:

Teknologisk set gælder det om for bilproducenterne at lave en bil som er så miljørigtig som muligt og dermed kører langt på literen uden at det bliver for besværligt at være forbruger. Fx har el biler

endnu ikke kunnet slå igennem da forbrugerne er skeptiske overfor selve opladningsfasen og hvor langt de kan køre på en opladning osv. Der sker hele tiden store forandringer teknologisk på biler og den konkurrence internt mellem producenterne har helt sikkert stor betydning for hvem der klare sig bedst fremadrettet. Det er essentielt for forhandlerne at netop de mærker de forhandler er længst fremme teknologisk da disse også ofte er nemmest at omsætte.

3.2 Porters Five Forces³

Porters five forces er udviklet for at man kan se styrkeforholdene i en given branche og den tager udgangspunkt i fem grundlæggende kræfter. I dette tilfælde vil Portes five forces blive brugt til at belyse hvordan branchen som forhandler af nye biler af bestemte mærker ser ud i Danmark.

Kritikkerne kritisere Porters five forces for at være for statisk og derfor ikke kan være med til at belyse brancher hvor der hele tiden sker forandring. En anden kritik går på at alle fem faktorer bliver vægtet ligeligt hvilket heller ikke altid er tilfældet.

3.2.1 Rivalisering i branchen:

Rivalisering i branchen er relativ stor og meget bundet op på bilproducenten bagved, da det fx er meget meget sjældent at en forhandler laver en reklame. Disse kommer som oftest fra producenten. Lokalområdet har også en stor betydning for rivaliseringen, er der flere automobilforhandlere eller er der kun en enkelt som derfor har nærområdet lidt for sig selv. Oftest ligger bilforhandlere af nye biler samlet med hver deres mærke og det handler igen derfor meget af brandværdi og pris hvor kunderne vælger at gå hen.

Rivaliseringen foregår ikke så meget på forhandlerniveau men mere på producentniveau. Det er derfor langt mere vigtigt at kunne yde en god service i en forretning som gør at kunderne bliver tilfredse og muligheden opstår for at de kommer igen næste gang der skal købes ny bil.

³ Henry, 2008, s. 69

3.2.2 Truslen fra nye indtrængere:

Adgangen til branchen er relativ svær da det kræver en hel del kapital at starte en forretning op da bilerne er dyre i indkøb samt at selve forretningen også skal have et relativt stort areal til udstilling af bilerne. Samtidig skal man også blive godkendt af det ønskede bilmærke man vil være forhandler af, for at kunne etablere en aftale om import. Dette kræver at den respektive bilfabrikant tror på at man som ny forhandler kan sælge netop deres mærke.

Hovedforretningen som er salg af nye biler af bestemte mærker gør også at der ikke lukres på diverse stordriftsfordele da produktet er meget snævert og der ikke er en egentlig mulighed for at udvide forretningen. Dette forhold gør det svært for nye spillere at etablere sig på markedet. Samtidig er varerne dyre og kunderne skifter ikke bare lige bil da det også fra deres side kræver kapital. Dermed vil eventuelle nye spillere ikke have nemt ved at etablere en kundebasis med det samme og der skal derfor investeres meget kapital gennem den første tid for at bide sig fast på markedet.

I det store hele er truslen fra nye indtrængere ikke den væsentligste trussel på automobilbranchen da kravene til at komme ind er meget høje i forhold til fortjenesten ved at være en del af branchen.

3.2.3 Købernes forhandlingsstyrke:

Købernes muligheder er mange på bilmarkedet hvis de ikke har nogle præferencer for de enkelte mærker. Det er derfor meget nemt at skifte fra en producent til en anden afhængig af hvor de kan få den bedste pris. Da de fleste mærker producerer relative ens biler i forskelligt design og forskellige prisklasser afhænger meget af mærkets brandværdi og hvad kunden ønsker for sine penge. Differentieringen blandt bilproducenterne ligger meget på design og brandværdi/pris da langt de fleste af bilerne teknisk set har samme muligheder. Det er derfor et marked som i den grad er styret af aftagerne/kunderne som har en høj grad af forhandlingsstyrke.

3.2.4 Leverandørernes forhandlingsstyrke:

I et tilfælde hvor man sælger nye biler af et bestemt mærke er det klart at leverandøren som er bilproducenten har en meget stor forhandlingsstyrke da man ikke bare lige kan skifte leverandør hvis man er utilfreds. Samtidig har leverandøren også den mulighed at opsige samarbejdet hvis de

ikke tilfredse med fx forretningens salg. Typisk tegner man en kontrakt mellem forhandler og producent for et år af gangen, sådan at de er bundet til hinanden i minimum et år og derefter må der forhandles en ny kontrakt. Da man som forhandler ikke tjener de store penge på at sælge en bil men mere tjener penge på den forhandlerbonus man har forhandlet sig til med producenten er det meget vigtigt for forretningen at man får en god kontrakt med producenten. Det er i det store hele producenten der besidder magten i denne branche.

3.2.5 Truslen for substituerende produkter:

Truslen fra substituerende produkter er på sin vis ganske lille og alligevel betragtelig stor. Lille i det sammenhæng at når man har købt en ny bil går man ikke ud og køber en anden om et halvt år fordi der er kommet en man bedre kan lide pga. design eller andet. Det er biler dog stadig for dyre til samtidig med at en bil mister ekstrem meget værdi i det øjeblik den forlader forhandleren og derfor vil det være en dårlig forretning for forbrugeren at skifte bilen ud ofte. At truslen fra substituerende produkter samtidig er stor, skyldes at når man skal skifte bil er forbrugerne ikke så loyale overfor deres mærke. De kigger igen mere på hvad kan man få for prisen og hvad vil jeg gerne signalere med min nye bil osv. Det er sådan at en forbruger altid vender tilbage til det mærke man startede med men langt mere er opmærksom på hvad man ønsker ens bil skal kunne. Så på kort sigt er truslen for substituerende produkter ikke stor med på længere sigt hvilket vil sige når forbrugeren mener at det er tid til at skifte bil er truslen fra substituerende produkter større.

3.3 SWOT analyse⁴

En SWOT analyse bruges oftest til at binde en ekstern og en intern analyse sammen og skabe et overblik. Når man ser på virksomhedens stærke og svage sider ser man på virksomheden internt og når man kigger på virksomhedens muligheder og trusler kigger man på virksomheden eksternt. I dette tilfælde bruges SWOT analysen til at give et overblik over den eksterne PEST analyse og den interne branche analyse med Porters five forces.

3.3.1 Styrke

Styrken i virksomheden er helt sikkert at den er veletableret og har gennem en meget lang årrække forhandlet Nissan biler og har derfor et godt samarbejde med producenten. Samtidig har man en stor viden omkring Nissan bilerne og værkstedet er specialister i netop dette mærke. Denne styrke i

⁴ Henry, 2008, s. 117

virksomheden taler for at der er et relativt sikkert forhold mellem forhandler og producent og der derfor ikke er øget risiko for at miste leverandøren.

Da vi har at gøre med en familiedrevet virksomhed betyder det også at medarbejderskaren består af en stordel familie som alle føler et ejerskab af virksomheden samtidig med at man har været god til at fastholde sine medarbejdere gennem årene og derfor har nogle meget dygtige og rutinerede medarbejdere som næsten har været med fra virksomhedens begyndelse. Dette høje service niveau og engagement er med til at fasthold kunde kredsen og ligeledes sørge for at de lægger yderligere omsætningen i virksomheden i forhold til værkstedets besøg og reservedele.

3.3.2 Svaghed

Virksomhedens svaghed er helt klart at automobilbranchen er en svær branche at navigere i da omkostningerne er relativ høje og konkurrencen er ekstrem stor. Der er ikke de store muligheder for at differentiere sig i forhold til andre forhandlere så meget går på at medarbejderne skal være dygtigere sælgere end konkurrentens. Samtidig skal de prøve at skabe nogle gode relationer som går udover den enkelte handel sådan at kunden kommer igen næste gang der skal købes ny bil. Umiddelbart har Nissan og Chevrolet ikke den store brandværdi hvilket godt kan blive et problem fremadrettet. Lige nu har Chevrolet dog den fordel at det er et relativt billigt mærke som har nemmere ved at sælge i en krisetid end det lidt dyre Nissan.

3.3.3 Muligheder

Det må antages at finanskrisens effekter på automobil markedet ophører over tid og hermed er der store muligheder for virksomheden idet at de har formået at fastholde en god omsætning gennem krisen og derfor må det også anses som sandsynligt at når finanskrisen ophører at denne omsætning kan stige yderligere.

Kigges der på de sociale og tekniske miljø har virksomheden også gode muligheder her da tidens trends med miljø rigtige og økonomiske biler ser ud til at fortsætte og da specielt chervolet til stadighed fokusere på netop dette område er der også gode muligheder for at udvide salget af denne vej.

3.3.4 Trusler

Den største trussel virksomheden står overfor er de lovmæssige ændringer der præger det danske marked. Der er til stadighed større fokus på afgifter og skatter på området og der er derfor en stor trussel i at profitten på bilsalg vil mindskes og at der derfor er behov for et meget stort salg for at lave en fornuftig fortjeneste i virksomheden.

Ligeledes ligger der en trussel i om lavkonjunktoren forsætter og det i det tilfælde kan blive forretningens endeligt fordi man ikke kan blive ved med at opretholde en forretning der kræver utrolig meget kapital hvis den ikke sælger tilstrækkeligt.

3.4 Konklusion på den strategiske analyse

Kigges der på den samlede analyse at markedet for salg af automobiler i Danmark kan det konkluderes at der er mange både eksterne og interne forhold der påvirker branchen.

Der er i det eksterne miljø store trusler i forhold til finanskrisens effekter samt de politiske tiltag der tages i forhold til afgifter og skatter. Ligeledes er branchen i høj grad påvirket af de grønne trends med mere miljø rigtige og økonomiske biler samt ikke mindst mindre biler.

Kigges der i det interne miljø er de største faktorer der påvirker manglen på muligheder for at differentiere sig på markedet og dermed skabe en konkurrencemæssig fordel og ligeledes er der en meget stor påvirkning når der kigges på leverandørens forhandlingsstyrke i forhold til deres muligheder for at vælge mellem de mange forhandlere der er på markedet.

Sammenligner vi ovenstående forhold med de faktiske forhold i virksomheden netop nu må det konkluderes at de er godt rustet til at tackle de fleste af de påvirkende faktorer.

Virksomheden er veletableret med et højt service niveau som man må antage fastholder kunder i forhold til ny salg af biler samt ikke mindst service og reparationer. Virksomheden har ligeledes et godt forhold til leverandøren gennem mange år. Leverandøren leverer desuden biler der opfylder tidens grønne trends og som der dermed er større slags potentiale i for virksomheden.

Ud fra tidligere nævnte nøgletal kan det konkluderes at økonomien i virksomheden er rimelig god og hermed står virksomheden også styrket på den anden side af en finanskrise.

Alt i alt må det konkluderes at virksomheden står strategisk stærkt med metoder og midler til at tackle de mange påvirkninger og der er derfor stor basis for at virksomheden er konkurrence dygtig i markedet for automobiler i Danmark.

4. Overvejelser i forbindelse med valg af virksomhedsstruktur

Ved et generationsskifte vil det ofte være naturligt at se på virksomhedsstrukturen for at sikre sig at den har den rette struktur i forhold til parternes ønske. At det er en god ide at kigge på strukturen som en del af generationsskiftet skal ses i lyset af at generationsskiftet er en oplagt mulighed til at få ændret strukturen. Valget af virksomhedsstrukturen skal først og fremmest tage sit udgangspunkt i de forretningsmæssige overvejelser hvorefter man kan overveje de skattemæssige aspekter⁵.

Udgangspunktet for virksomhedens struktur er baseret på hvilken form for virksomhed der er tale om og hvilket potentiale virksomheden har. Hvis virksomheden besidder et stort potentiale og derfor vil være attraktiv for andre end den nuværende ejerkreds vil det være en oplagt mulighed at opbygge en holding struktur sådan at man vil kunne sælge driften fra når rette tilbud kommer. Hvis virksomheden har flere ejere som er samlet i et holdingselskab skal man være opmærksom på ”melleholdingreglen”⁶. Det er også en god ide at kigge på virksomhedens struktur i forhold til produktionsapparat og dens nødvendige kapitalbehov som der kan være meget stor forskel på afhængig af hvad virksomheden laver.

Ud over man bør se på selve virksomheden bør man også se på hvem der driver virksomheden om der er en eller flere og hvad deres forkundskaber er i forhold til at drive virksomhed. Hvis der er flere ejere må man se på om de har samme forventninger, målsætning osv. for hvis dette ikke er tilfælde må man søge en virksomhedsstruktur som ikke bliver ødelagt hvis fx en ønsker at udtræde eller andet uforudset.

Det er også vigtigt ved valg af virksomhedsform og struktur at se på det forretningsmæssige formål. Man må her ind og se på hvad der giver mest forretningsmæssig troværdighed i forhold til kunder, leverandører, forretningsforbindelser, økonomiske/finansielle forbindelser osv. Der er væsentlig stor forskel på signalværdien i et aktieselskab eller en personlig ejet virksomhed⁷. Mange anser et

⁵ Serup, 2004: s. 497

⁶ Halling-Overgaard & Olesen, 2010: s.167

⁷ Serup, 2004: s. 498

aktieselskab for at være et mere sikkert og konsolideret selskab frem for et personligt ejet virksomhed hvor sikkerheden ligger i den personlige hæftelse.

I tilfælde af at der er flere ejere, vil det oftest være at foretrække at vælge en selskabsform frem for personselskaber da hæftelsen for personselskaber går tilbage til personen og hvis de har forskellig bagvedliggende kapital vil de dermed have forskellig risici. Ved at vælge selskabsformen vil hæftelsen være ens uanset den personlige formue, ulempen ved selskabsformerne er at de kræver en vis form for start kapital hvilket kan gøre det problematisk for nogle at skaffe.

Risikoafgrænsning er et af de aspekter der har stor betydning for valg af virksomhedsform fx hvis en virksomhed består af flere afdelinger med hver sin risikoprofil bør man nøje overveje hvordan man ønsker virksomhedsstrukturen. I et sådan tilfælde vil valg af virksomhedsstruktur have stor betydning og det må til enhver tid tilstræbes at etablere en struktur hvor man afgrænser risiciene. At begrænse risiciene vil betyde at man sikrede sig at hvis der skulle opstå tab på en afdeling skulle det helst ikke få indflydelse på resten af virksomheden⁸. Dette kan fx være ved at dele aktiviteten i virksomheden i flere selskaber sådan at hver aktivitet foregår i hvert deres selskab.

5. Almindelige beskatningsregler ved salg af aktier

Den almindelige beskatning af aktier skal i første omgang ses i forhold til om aktierne er ejet af en person eller et selskab. For selskaber gælder der endvidere at der er forskel på hvilken form for aktie der er tale om; porteføljeaktier, datterselskabsaktier eller koncernselskabsaktier. For personer sondres der kun mellem unoterede og noterede aktier.

5.1 Den skattemæssige konsekvens for personer

Personer der sælger aktier der er optaget på et reguleret marked vil være skattepligtig af en gevinst. En gevinst skal medregnes ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst jf. aktieavancebeskatningsloven § 12. Det samme gælder for gevinster der er fremkommet ved afståelse af unoterede aktier. Hvis personer derimod har tab på aktier der ikke er optaget på et reguleret marked kan tabet fradrages i den skattepligtige indkomst jf. aktieavancebeskatningsloven § 13, stk. 1. For tab på aktier der er optages på et reguleret marked kan tabet fradrages i indkomstårets udbytter og

⁸ Serup, 2004: s. 502

gevinster der er opstået i forbindelse med handel på et reguleret marked⁹. Hvis tabet ikke kan indeholdes i årets gevinster er der mulighed for at overfører tabet til fremtidige indkomstår¹⁰. En sidste mulighed for at overføre tab på noterede aktier er muligheden for at overføre tabet til ægtefællen men dette kan kun lade sig gøre hvis man ikke selv har mulighed for at udnytte tabet¹¹.

5.2 Den skattemæssige konsekvens for selskaber

For selskaber gælder der nogle helt andre regler i forbindelse med afståelse af aktier. Her gælder det først og fremmest at konstatere hvilken form for aktier man som selskab er i besiddelse af for derefter at kunne opgøre fortjeneste eller tab. For selskaber er der tre forskellige typer aktier, porteføljeaktier, koncernselskabsaktier og datterselskabsaktier. Kendetegnet og som hovedregel gælder det for datterselskabsaktierne at man ejer minimum 10 % af den samlede aktiekapitalen i selskabet¹². For koncernselskabsaktier gælder det at de to selskaber hvor det ene selskab ejer aktierne i det andet er sambeskattede efter selskabsskattelovens § 31 eller at muligheden er der ifølge § 31 A¹³. For at to selskaber kan være sambeskattede skal det ene selskab have bestemmende indflydelse over det andet, det er altså ikke nok bare at have aktiemajoriteten hvis den reelle indflydelse ikke følger med¹⁴. Reglerne ved afståelse af disse to typer af aktier er ens, det gælder nemlig det, at gevinst og tab ikke medregnes ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst jf. aktieavancebeskatningsloven § 8.

Den sidste type af aktier man skal være opmærksom på for selskaber er porteføljeaktier, det gælder for porteføljeaktier at man har en ejerandel på under 10 % af den samlede aktiebeholdning. I tilfælde af at man er ejer af porteføljeaktier skal gevinsten medregnes den skattepligtige indkomst¹⁵. Som altovervejende hovedregel beskattes porteføljeaktier efter lagerprincippet¹⁶ hvilket vil sige at urealiserede gevinster beskattes i samme indkomstår som gevinsten er opstået hvorimod tab kan modregnes i indkomstårets andre gevinster eller udbytter og hvis tabet er større end det der kan modregnes kan tabet fremføres til modregning i kommende indkomst år.

⁹ Aktieavancebeskatningsloven § 13a, stk. 1

¹⁰ Aktieavancebeskatningsloven § 13a, stk. 2

¹¹ Aktieavancebeskatningsloven § 13a, stk. 3

¹² Aktieavancebeskatningsloven § 4 A, stk. 1

¹³ Aktieavancebeskatningsloven § 4 B, stk. 1

¹⁴ Halling-Overgaard & Olesen, 2010: s. 170

¹⁵ Aktieavancebeskatningsloven § 9, stk. 1

¹⁶ Aktieavancebeskatningsloven § 23, stk. 5

6. Succession

6.1 Grundlæggende forhold vedrørende overdragelse af aktier ved succession

Succession giver mulighed for at overdrage aktier til en anden uden at dette udløser beskatning fordi erhververen overtager overdragets skattemæssige stilling. Hjemlen til at foretage succession findes i aktieavancebeskatningsloven § 34, dog skal man være opmærksom på de særlige betingelser som aktieavancebeskatningslovens § 34 stiller.

Den første betingelse man skal være opmærksom på er at overdragelsen ikke kan ske til enhver men er begrænset til en nærmere kreds af personer. De personer der kan overdrages til svare til personkredsen, som er omtalt i kildeskattelovens § 33 C samt de personer der på overdragelses tidspunktet opfylder betingelserne i boafgiftsloven § 22, stk. 1 litra d¹⁷.

Da bestemmelsen er udtømmende er der ikke mulighed for at overdrage ved succession fra børn til forældre. Der er til gengæld indført aktieavancebeskatningsloven § 35 a, som giver mulighed for at der kan repareres på et generationsskifte. Denne mulighed gør at man kan lade et generationsskifte gå tilbage fra barn til forældre hvis man opfylder de tre betingelser som stilles. Første betingelse går ud på at successionen baglæns sker indenfor fem år fra den første overdragelse. Anden betingelse er at overdragelsen sker til den tidligere ejer hvor aktierne blev erhvervet fra. Den sidste betingelse går ud på at den første overdragelse var sket ved succession.

Det er endvidere også en betingelse for at der kan ske succession at erhververen er skattepligtig til Danmark eller at aktierne efter overdragelsen indgår i en virksomhed der er skattepligtig her i landet¹⁸.

Ved lovændringen¹⁹ den 1. januar 2009 blev det gjort betydeligt nemmere at overdrage sine aktier ved succession da en enkelt overdragelse som minimum kun skal udgøre 1 % af aktiekapitalen for den samlede nominelle værdi²⁰. Dette er en betydelig lempelse i forhold til de tidligere regler hvor der minimum skulle overdrages 15 % af stemmerettighederne i forbindelse med en succession.

Den væsentligste begrænsning der er ved overdragelse af aktier ved succession består i at der skal være tale om aktier i en erhvervmæssig virksomhed jf. aktieavancebeskatningslovens § 34, stk. 1,

¹⁷ Halling-Overgaard & Olesen, 2010: s. 64

¹⁸ Aktieavancebeskatningsloven § 34, stk. 3

¹⁹ Lov nr. 532 af 17. juni 2008

²⁰ Aktieavancebeskatningsloven § 34, stk. 2

nr. 3 jf. stk. 6. Det betyder altså at der ikke kan succederes i en virksomhed der i overvejende grad består af kontanter, værdipapirer, fast ejendom og lignende.

Hvis 50 %²¹ af en virksomheds indtægter består af kontanter, værdipapirer, fast ejendom og lignende vil virksomheden ikke blive betegnet som en erhvervsmæssig virksomhed men i stedet som en pengetank hvor man ikke kan succedere. Som selskabets indtægter skal der forstås nettoomsætning plus summen af de øvrige regnskabsmæssige indtægter opgjort på baggrund af et gennemsnit for de seneste tre år.

Yderligere gælder det at hvis handelsværdien af selskabets udlejningsejendomme, kontanter, værdipapirer osv. enten på overdragelsestidspunktet eller som et gennemsnit af de seneste tre år udgør mindst 50 % af handelsværdien af selskabets aktiver vil det også være at betegne som en pengetank og der vil ikke kunne succederes. Der skal dog gøres opmærksom på at hvis et datterselskab lejer sig ind i en ejendom ejet af moderselskabet vil denne udlejning ikke være at betragte som ikke erhvervsmæssig virksomhed og man vil derfor se bort fra den indkomst moderselskabet opnår ved udlejningen.

Endnu en betingelse for at en overdragelse af aktier kan godkendes som værende foregået ved succession kræver det at skattemyndighederne får meddelelse om at overdragelsen har fundet sted. Denne meddelelse skal gives senest i forbindelse med indgivelsen af overdragerens selvangivelse.

6.2 Skattemæssige konsekvenser i forbindelse med succession

Når en person afstår en aktiepost vil det under de almindelige regler betyde at der udløses en beskatning. Ved at bruge reglerne om succession kan overdrageren undgå denne beskatning, da overdragerens latent skat gives videre til den der modtager aktierne. Der kan kun succederes i det tilfælde at der konstateres en avance i forbindelse med overdragelsen.

Hvis der derimod er tab ved opgørelsen kan der ikke succederes jf. aktieavancebeskatningsloven § 34, stk. 4²². I de tilfælde hvor der kun sker succession i en del af en aktiepost og disse aktier er anskaffet på forskellige tidspunkter og til forskellig anskaffelsessum beregnes værdien forholdsmæssigt mellem de aktier der succederes i og de aktier som beholdes.

²¹ 21. december 2011 har Folketinget ændre procenten i aktieavancebeskatningsloven § 34, stk. 6 fra 75% til 50%. Ændringen træder i kraft 1. januar 2012.

²² Henviser til kildeskatteloven § 33C, stk. 3 sidste punktum.

For den der overtager aktierne ved succession gælder der at de overtagende aktiers anskaffelsestidspunkt, anskaffelsessum og anskaffelses hensigt er den samme som overdragerens. Dette betyder at erhververen indtræder fuldt ud i den latente skat der hører til aktierne.

Der gælder ydermere en værnsregel der skal beskytte mod udnyttelse af tab på aktier jf. aktieavance-beskatningsloven § 13 og § 14. Denne værnsregel betyder at hvis erhververen har tab jf. aktieavancebeskatningsloven § 13 og § 14 vil erhververen ikke kunne fradrage dette underskud i en eventuel fortjeneste på de overdragende aktier²³.

Da overdragelse af aktier med succession ofte er en del af et generationsskifte og der derefter enten sker en spaltning eller en aktieombytning vil disse aktier der modtages blive betragtet som modtaget ved succession²⁴.

6.3 Vederlag og værdiansættelsen i forbindelse med succession

I forbindelse med en overdragelse af aktier ved succession kan der ske vederlæggelse på flere måder, enten ved at erhververen betaler fuldt ud for aktieposten, eller modtager aktieposten som en gave eller en kombination af de to muligheder. Almindeligvis har skattemyndighederne ikke godkendt en værdiansættelse af aktierne hvis der er taget forbehold for den latente skat. Det betyder at man ikke kan opnå et nedslag i værdien svarende til den skat man overtager ved succession. Hvis man alligevel vælger at nedsætte prisen for aktierne med den latente skat vil dette blive anset som var der givet en gave til erhververen hvortil der skal svares skat eller gaveafgift²⁵.

Overdrages en aktiepost ved succession og der samtidig ydes en gave kan der beregnes en passivpost jf. kildeskattelovens § 33 D, som derefter kan fradrages ved beregning af den gaveafgiftspligtige værdi. Det er en betingelse for at der kan beregnes passivpost at der er ydet helt eller delvis gave i forbindelse med vederlæggelsen. Hvis erhververen har vederlagt aktierne fuldt ud eller der er udskrevet et gældsbrief er der ikke hjemmel til at beregne passivposten. Passivposten beregnes med 22 % på grundlag af den lavest mulige skattepligtige fortjeneste som ville være kommet ved en almindelig afståelse²⁶.

²³ Halling-Overgaard & Olesen, 2010: s. 76-77

²⁴ SKM 2008.361 SR og 2009.121 SR

²⁵ Halling-Overgaard & Olesen, 2010: s. 78

²⁶ Kildeskatteloven § 33 D, stk. 2

Da overdragelsen af aktierne vil være en overdragelse mellem interesseforbundne parter vil værdiansættelsen ofte have skattemyndighedernes opmærksomhed. Dette skyldes at når overdragelsen sker mellem interesseforbundne parter vil der ofte være et motiv for at undgå eller minimere beskatning eller gaveafgift. Det er derfor vigtigt at værdiansættelsen sker til handelsværdi hvilket vil være den værdi uafhængige parter vil fremkomme til. Det er ikke altid lige til at værdiansætte unoterede aktier som ikke har været genstand for handel tidligere. Det anbefales derfor at man bruger de relevante cirkulærer²⁷ som skattemyndighederne har udarbejdet til værdiansættelsen.

7. A/B-modellen

A/B modellen bruges ofte i forbindelse med et generationsskifte, da det er en forholdsmæssig nem måde at lade en virksomhed overgå til en ny ejer. Modellen går ud på at når en ny kapitalejer indtræder i et selskab hvor man har ændret vedtægterne sådan at man opsplitter selskaber i A- og B-aktier som får hver deres rettigheder. Herefter tildeler man den gamle kapitalejer A-aktierne og den nye kapitalejer B-aktierne, A-aktierne har fx fået tildelt den rettighed at ejerne kan modtage forlods udbytte indtil et fastsat beløb eller over en hvis årrække eller lignende. På den måde kan ejerne af A-aktierne blive honoreret forlods den nye kapitalejer hvilket har den betydning at størstedelen af overdragelsens salgssum bliver betalt af selskabet i form af fremtidige udbytter. Når aftalen er opfyldt opløses aktieklasserne og den tidligere ejer af B-aktierne kan begynde at købe den tidligere A-kapitalejers aktier til dens nominelle værdi som oftest er aftalt på forhånd.

Det er vigtigt at lave opdelingen af A- og B-aktier inden man benytter en anden generationsskiftemodel da vedtægtsændringen bliver betragtet som en afståelse af aktierne. Dette har betydning i de tilfælde hvor der fx stilles krav om et ejerskab af aktierne i minimum tre år efter et generationsskifte. Hvis man vælger at afstå aktierne inden de tre år er gået vil man blive skattepligtig af det givne generationsskifte man har foretaget.

Formålet med modellen er at lade selskabet betale overdrageren hvilket gør det nemmere for den indtrædende kapitalejer at finansiere sin indtræden da der ikke skal så mange penge op af lommen. Værdiansættelse af virksomheden kan ske på flere måder, det er vigtigt at holde sig for øje at hvis overdragelsen sker mellem interesseforbundne parter må man være opmærksom på at værdiansættelsen gøres korrekt hvilket også har betydning for det forlods udbytte. Når det forlods

²⁷ Gennemgås senere i opgave

udbytte beregnes er det vigtigt at tage højde for rente og risiko skal følge det samme som hvis aftalen foregik mellem uafhængige parter²⁸.

8. Tilbagesalg til udstedende selskab

Tilbagesalg til udstedende selskab betyder i praksis at man sælger aktierne tilbage til det selskab der har udstedt dem. Fordelen ved at benytte metoden er at selskabet selv finansiere købet hvilket vil sige at købet sker for lavt beskattede midler og den indtrædende kapital ejer vil kunne slippe væsentlig billigere for sin anskaffelse. Dog skal det bemærkes at der ikke kan succederes i disse tilfælde hvilket betyder at der som hovedregel vil opstå beskatning af avancen²⁹.

I praksis foregår et tilbagesalg ved at udtrædende kapitalejer sælger sine aktier tilbage til selskabet ved en kapitalnedsættelse hvorefter der udbetales til udtrædende kapitalejer jf. selskabsloven §. 188, stk. 1. nr. 2. En kapitalnedsættelse skal vedtages på en generalforsamling og udtrædende kapitalejer er først endelig udtrådt i det tilfælde at kapitalnedsættelsen er registreret hos Erhvervs- og selskabsstyrelsen. Når et tilbage salg sker ved en kapitalnedsættelse vil det ofte medføre at der skal ske en kapitalforhøjelse hvis selskabskapitalen er kommet under dens minimumgrænse. En kapitalforhøjelse sker ved at der udstedes fondsaktier³⁰.

Når det drejer sig om personer der sælger aktier tilbage til udstedende selskab vil de blive beskattet som havde de modtaget udbytte jf. ligningslovens § 16A og § 16B. Når den udbetalte afregnings sum bliver betragtet som udbytte medregnes den til fulde i den skattepligtige indkomst, derfor vil det ofte være en fordel for personer at søge om tilladelse hos skattemyndighederne til at afregne udbyttet som aktieindkomst jf. ligningslovens § 16 B, stk. 2, nr. 6. Fordelen ved at få lov til at afregne efter aktieavancebeskatningslovens regler er at man i et sådan tilfælde betaler skat af en avance, forskellen mellem anskaffelsessum og afståelsessum.

Som i så mange andre tilfælde vil der ikke kunne opnås tilladelse til beskatning efter aktieavancebeskatningsloven hvis der ikke foreligger en anden grund end at man ønsker at undgå udbyttebeskatning da dette vil blive betragtet som skatteundgåelse. Der vil som udgangspunkt ikke

²⁸ SKM 2003.66.LR

²⁹ Halling-Overgaard & Olesen, 2010: s.175

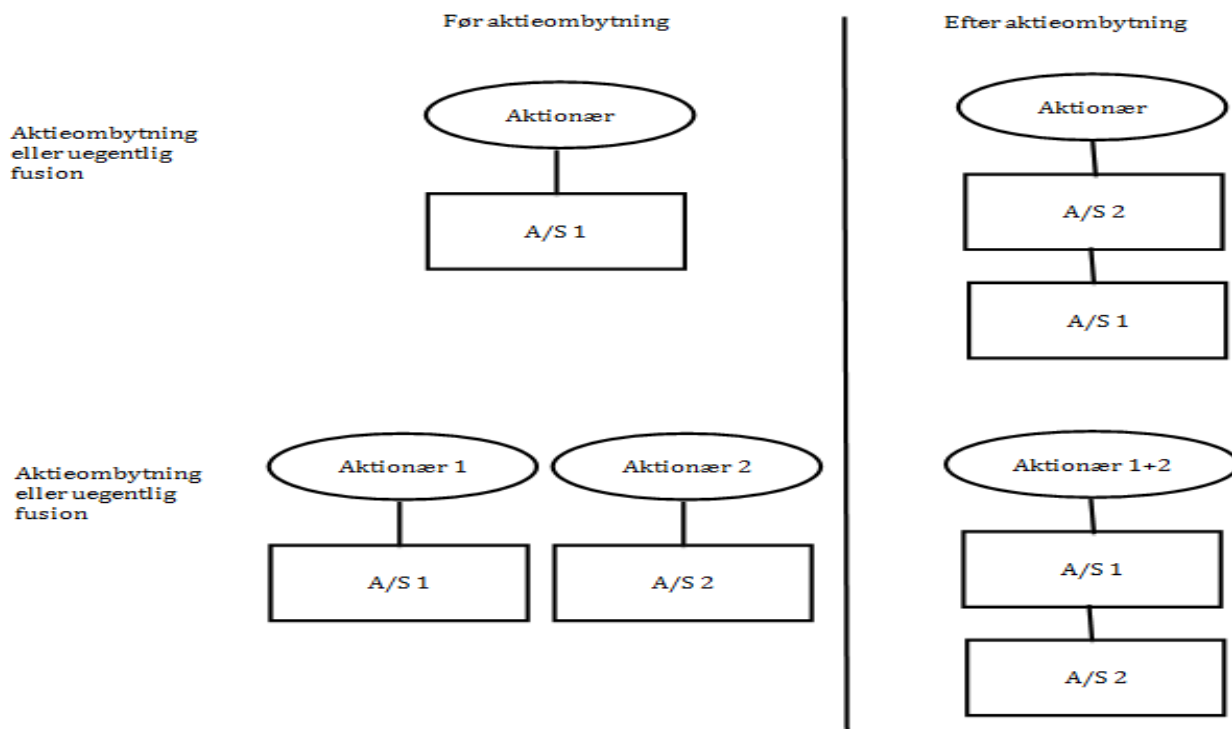
³⁰ Selskabsskatteloven § 165

blive givet tilladelse hvis kapitalejer vælger en delafståelse eller hvis kapitalejer stadig har væsentlig indflydelse efter at have afstået hele sin beholdning³¹.

9. Aktieombytning

9.1 Generelt om aktieombytning:

Aktieombytning som begreb dækker over enhver form for afståelse af aktier hvor vederlaget for de pågældende aktier/anparter erlægges i kapitalandele muligvis kombineret med et kontantvederlag. I praksis benyttes betegnelsen aktieombytning i de tilfælde hvor en kapitalejer bruger en aktieombytning til at etablere en holdingstruktur³². Dette foregår i praksis således at kapitalejer indskyder sine egne aktier i et selskab kaldet S1 herefter indskydes aktierne fra S1 i et andet/nyt selskab S2 som et apportindskud ud af det får personen herefter aktierne i S2 muligvis tillagt et kontantvederlag hvis det viser sig at de først indskydende aktier er af højere værdi end dem der endeligt modtages. En illustration af en aktieombytning kan ses på figuren nedenfor.

Figur 4, Kilde: Pedersen, Siggard, Winther-Sørensen, Bundgaard, Jeppesen, Kerzel, Pedersen, 2009, s.597

³¹ Halling-Overgaard & Olesen, 2010: s. 179

³² Halling-Overgaard & Olesen, 2010: s.185

Aktieombytning bruges ofte som en af omstruktureringsmodellerne når man planlægger et generationsskifte da den giver mulighed for at opbygge en af de mest optimale koncernstrukturer. Dette betyder at man ved aktieombytning etablerer en moder/datterstruktur som tilstræbes i langt de fleste tilfælde da det giver en del muligheder for at tilpasse koncernen de ønskede egenskaber fra generationsskiftets parter.

Når man har opdelingen med moder/datterstrukturen har man mulighed for at opspare overskuddet fra driftsselskabet (datter) i holdingselskabet (moder) uden at der er forbundet nogen særlig driftsrisiko deri. Der er også den mulighed at man kan mindske balancen i driftsselskabet hvilket alt andet lige vil gøre det billigere og dermed nemmere for tredjemand at købe sig ind i driftsselskabet. En tredje fordel ved denne struktur er at hvis et selskab ejer mere end 10 % af aktierne i driftsselskabet altså besidder enten datterselskabsaktier eller koncernselskabsaktier så kan holdingselskabet sælge aktierne i driftsselskabet uden beskatning.

Ved en aktieombytning sker beskatningen efter aktieavancebeskatningsloven dette giver altså mulighed for skattefrit salg ved en aktieandel på over 10 % for selskaber jf. aktieavancebeskatningsloven §8. Personer vil derimod altid være skattepligtige af gevinster ved afståelsen af aktierne uanset ejerandel jf. aktieavancebeskatningsloven § 12³³. Der er dog også den mulighed at lave aktieombytningen efter aktieavancebeskatningsloven § 36, dette har den betydning at aktieombytningen ikke udløser beskatning på ombytningstidspunktet men først i det tilfælde hvor aktierne afstås. Dette gælder både for personer og selskaber og bliver generelt betegnet som en skattefri aktieombytning.

Der findes i alt tre muligheder for at lave en aktieombytning, som vil blive yderligere beskrevet i det efterfølgende. Det drejer sig om skattepligtig aktieombytning, skattefri aktieombytning med tilladelse fra SKAT og skattefri aktieombytning uden tilladelse fra SKAT.

9.2 Skattepligtig aktieombytning:

En ombytning af aktier indebærer egentlig kun et simpelt salg af aktier og dermed også udløser almindelig realisationsbeskatning af avancen jf. aktieavancebeskatningsloven. At ombytningen er det samme som et simpelt salg skal forstås således at aktierne i det indskydende selskab

³³ Halling-Overgaard & Olesen, 2010: s. 185

afhændes/sælges til erhvervende selskab som vederlægger/betaler for aktierne fx ved egne aktier, ved at udstede nye aktier eller en kombination af disse plus et kontant vederlag.

Da der ikke er nogle krav til at der skal indgå kontante penge i en ombytningen er det vigtigt at man opgøre afståelsessummen ud fra en værdiansættelse af aktierne på ombytningstidspunktet. Værdiansættelsen skal ske til markedsværdi, hvilket vil være ganske oplagt i tilfælde hvor handlen foregår mellem uafhængige parter. Hvor i mod det bliver en smule mere komplekst i tilfældet hvor handlen foregår mellem interesseforbundne parter. Der er derfor udstukket nogle retningslinjer fra skattemyndighederne som forsøger at gøre det nemmere at værdiansætte aktier som ikke er optaget til handel på et reguleret marked.

9.3 Generelt for skattefri aktieombytning:

Aktieavancebeskatningsloven § 36 giver mulighed for at foretage en aktieombytning skattefri. En skattefri aktieombytning kan gøres på to måder. Man kan foretage ombytningen med tilladelse fra skattemyndighederne eller uden tilladelse fra skattemyndighederne. Aktieavancebeskatningsloven § 36 stk. 1-5 beskriver reglerne for en aktieombytning med tilladelse fra skattemyndighederne hvorimod aktieavancebeskatningslovens § 36 stk. 6 og 7 giver mulighed for at gennemføre en skattefri aktieombytning uden tilladelse fra skattemyndighederne.

Man kan foretage aktieombytning med stort set alle former for aktier, anparter, tegningsretter og aktieretter men ikke med konvertible obligationer eller køberetter³⁴. Det er faktisk muligt at få tilladelse til en aktieombytning af nogle aktier som endnu ikke er blevet til hvilket vil sige aktier som endnu ikke eksistere hvilket fx kan være i tilfælde af en omstrukturering af en virksomhed.

Der er en række generelle betingelser og krav som skal opfyldes for at der kan aktieombyttes skattefrit med eller uden tilladelse fra skattemyndighederne. En af de helt grundlæggende betingelser er at man skal være fuld skattepligtig til Danmark. Hvis aktieombytningen foregår efter aktieavancebeskatningslovens § 36 stk. 1 og 2 skal det erhvervende selskab opnå flertallet af stemmerne i det erhvervende selskab og hvis den i forvejen besidder dette flertal skal den erhverve

³⁴ Halling-Overgaard & Olesen, 2010: s.202-203

en yderligere andel³⁵. Hvis der derimod søges efter § 36 stk. 3 er det en betingelse at det erhvervende selskab opnår fuldt ejerskab af aktiekapitalen.

Der er også betingelser for vederlaget der gives i forbindelse med ombytningen hvilket er uanset om ombytningen foregår efter § 36 stk. 2 eller 3. Vederlaget for de ombyttede aktier skal bestå af ejerandele i det erhvervende selskab hvilket skyldes reglerne om at man skal opnå flertallet af stemmerne eller det fulde ejerskab. Dertil kan der også vederlægges i kontanter, her er der ikke nogle krav til hvor meget der skal vederlægges kontant som der ellers har været tidligere³⁶.

Et kontantvederlag beskattes ligesom anden form for aktieindkomst hvilket vil sige at selskaber som ejer mindst 10 % af aktiekapitalen kan afstå aktierne skattefrit jf. aktieavancebeskatningsloven § 8 hvorimod hvis de ejer mindre end 10 % vil de blive skattepligtige af salget jf. aktieavancebeskatningsloven § 9. For personer gælder det at de uanset ejerandel vil være skattepligtige af en eventuel avance efter aktieavancebeskatningsloven § 12. Det skal bemærkes at der ikke er noget krav til at kontantvederlaget sker pro rata i forhold til aktiebesiddelse. Men det er vigtigt at være opmærksom på at der ikke må ske forskydning i hverken formue eller rettigheder blandt de kapitalejere som er med i ombytningen.

Den sidste generelle betingelse er fristen for gennemførelsen af en ombytning som er 6 måneder regnet fra den dag hvor den første ombytning finder sted jf. aktieavancebeskatningsloven § 36 stk. 4. Dette får den betydning at vederlag som ydes i forbindelse med en ombytning senest skal falde 6 måneder efter ombytningsdagen dette skyldes at det kan være svært at foretage en værdiansættelse af en nystiftet virksomhed. Her vil man ofte foretage forskellige reguleringer af vederlaget i forhold til fx forventet resultat. I sådan et tilfælde er der også mulighed for at søge om dispensation for seks måneders fristen hvis det giver et bedre grundlag for beregningen af vederlaget. Man kan ikke forvente at kunne få dispensation ved en ombytning med et eksisterende selskab fordi man ønsker at vederlaget skal beregnes på baggrund af det kommende resultat.

De skattemæssige konsekvenser er de samme om man foretager den skattefrie aktieombytning med eller uden tilladelse fra skattemyndighederne. Konsekvenserne for kapitalejerne som både kan være et andet selskab eller fysiske personer er forskellige. For fysiske personer gælder det at de ved en almindelig aktieombytning vil være skattepligtige af en eventuel avance hvis de ikke opnår tilladelse til foretage aktieombytningen skattefrit. Hvis de derimod får lov til at foretage

³⁵ Halling-Overgaard & Olesen, 2010: s. 194

³⁶ Halling-Overgaard & Olesen, 2010: s. 205

aktieombytning skattefrit har de muligheden for at udskyde beskatningen til det tidspunkt hvor de ombyttede aktier afstås om det så er ved salg eller likvidation er underordnet. Det vil altså sige at aktierne der ombyttes til får den samme skattemæssige position hvilket vil sige samme anskaffelsessum og anskaffelsestidspunkt som de oprindelige aktier. Hvis vederlaget sker som en kombination mellem nye aktier og et kontant vederlag skal der opgøres en aktieavance på aktieombytningen med det kontante vederlag som dermed bliver beskattet efter de almindelige aktieavancebeskatnings-regler. Man kan altså ikke succedere i det kontante vederlag men kun i aktierne ved en aktieombytning.

For selskaber er der andre regler, her handler det hovedsageligt om hvor mange procent af aktiekapitalen man er i besiddelse af. Hvis man ejer mere end 10 % af aktiekapitalen, er man ejer af datterselskabsaktier eller koncernselskabsaktier og man skal ikke betale skat af en eventuel avance som opnås ved salg.

Det vil derfor ikke være af nogen betydning at søge om skattefri aktieombytning da aktieombytningen i sig selv er det samme som et simpelt salg og dermed skattefrit for selskabet jf. aktieavancebeskatningsloven § 8. Hvis selskabet derimod ikke ejer mere end de 10 % så vil selskabet være skattepligtig af aktieombytningen jf. aktieavancebeskatningsloven § 9 hvis ikke der opnås tilladelse til skattefri aktieombytning. Her vil altså ske det samme som for personer hvor man kan udskyde beskatningstidspunktet til den dag hvor man afhænder aktierne.

9.4 Skattefri aktieombytning med tilladelse:

Muligheden for at opnå en skattefri aktieombytning stammer fra aktieavancebeskatningsloven § 36 stk. 1 jf. fusionsskatteovens §§ 9 og 11 så frem de involverede selskaber er omfattet af begrebet selskab i en medlemsstat.

Dette skyldes at lovgivningen udspringer af et EU direktiv (90/434/EØF) som gav fælles beskatningsregler i forbindelse med fusion, spaltning, tilførsel af aktiver og ombytning af aktier. Det skal dog bemærkes at der i Danmark også var lovgrundlag til aktieombytning før direktivets indførsel nemlig i den daværende aktieavancebeskatningslov § 13.

Formålet ved den skattefrie aktieombytningen skal være forretningsmæssigt begrundet hvilket vil sige at skatteyderen ikke må opnå en skattemæssig fordel ved ombytningen³⁷. Derfor er det vigtigt for at kunne foretage en skattefri aktieombytning med tilladelse fra skattemyndighederne at de forskellige krav til diverse oplysninger vedrørende ansøgningen om tilladelsen opgives.

Disse oplysninger bør oplyses ved ansøgningen for at øge chancen for at opnå tilladelse og for at skattemyndighederne har den fornødne viden til at danne baggrund for at give tilladelsen. Til at starte med er det en god ide at oplyse om hvilken aktivitet der foregår i det erhvervede selskab samt fordelingen af aktiekapitalen med angivelse af hvornår og hvorledes kapitalejerne har anskaffet sig aktierne. Det er også en god ide at oplyse hvad der ligger til grund for at man ønsker en aktieombytning og hvordan man har tænkt sig at fordele vederlaget.

Til sidst vil det være oplagt at fortælle hvad man har i tankerne om fremtidige ændringer af ejerstrukturen og hvilke kapitalejer aftaler man har i tankerne.

De faktiske forhold er afgørende i forhold til at opnå tilladelse og man kan ikke regne med at hensynet til en optimal koncernstruktur eller mulighed for et fremtidigt generationsskifte kan være tilstrækkelige argumenter til at opnå tilladelse. Hvornår der foreligger en forretningsmæssig begrundelse er meget individuelt og man må oftest se det ud fra virksomhedens synspunkt fx kan ønsket om et generationsskifte godt være argument nok hvis det giver mulighed for at virksomheden forsætter sin drift i stedet for at afvikle driften. Det er derfor meget vigtigt at få beskrevet og klarlagt formålet for ønsket om ombytning sådan at skatte-myndighederne ikke bliver i tvivl og dermed afviser ansøgningen.

Der kan også være et motiv i hæftelsesbegrænsningen som man kan opnå ved en ombytning, hvor man lader det overskydende likviditet opspares i et holdingselskab hvilket adskiller likviditeten fra driften. Dette motiv vil oftest forekomme sammen med andre motiver og det er derfor svært at sige om man kan opnå tilladelse til ombytningen kun med denne betragtning.

Et argument som ganske givet vil opfylde kravet til ombytningen og som er forretningsmæssigt begrundet er omstrukturering. Det eneste der kan tale for en afvisning af en sådan begrundelse er hensynet til skatteunddragelse. Her ses der igen på det faktiske forløb fx at der tidligere også er sket andre ombytninger eller omstruktureringer og disse tilsammen ikke giver nogen værdi for virksomheden.

³⁷ Halling-Overgaard & Olesen, 2010: s. 210

I forbindelse med at skattemyndighederne giver deres tilladelse til den skattefrie aktieombytning kan de vælge at stille nogle særlige vilkår som skal opfyldes for at den modtagne tilladelse vil være gældende. Et af de krav som oftest bliver stillet af skattemyndighederne er at der skal indgives anmeldelse hvis der foretages væsentlige ændringer i forhold til de vilkår som tilladelsen ellers var givet på.

Væsentlige ændringer kan fx være aftaler om afståelse af aktier i datterselskab, ændringer i ejer og kapitalforholdene i datterselskabet samt udstedelse af medarbejderaktier. Ændringer af aktieklasser og aktieklassernes rettigheder og andre former for ændringer i koncernstrukturen osv. kan alle være muligheder hvor skattemyndighederne synes at skulle modtage anmeldelse. Anmeldelse skal ske tre måneder inden en påtænkt ændring forventes at indtræde. Det vil sige at anmeldelsen skal finde sted i det tilfælde hvor man kan forudsige ændringen. Konsekvensen ved at man ikke anmelder en sådan ændring er at den oprindelige tilladelse kan tilbagekaldes.

9.5 Skattefri aktieombytning uden tilladelse:

Ved lov nr. 343 af 18. april 2007 blev der for første gang indført en meget nyskabende lov som gjorde det muligt at aktieombytte uden tilladelse fra skattemyndighederne. Denne lov er blevet ændret nogle gange siden og er nu at finde i aktieavancebeskatningsloven § 36 stk. 6 og 7.

Det helt banebrydende ved denne nye lov er at en aktieombytning tidligere har skullet være erhvervsmæssig og forretningsmæssig velbegrundet for at man kunne opnå tilladelsen fra skattemyndighederne. Dette er ikke mere en betingelse hvilket man på daværende tidspunkt var ganske klar over, man mente at de krav der blev stillet til aktieombytningen uden tilladelse ville være nok til at skatteunddragelsen ikke var en reel mulighed.

Der er en række særlige betingelser i forbindelse med en aktieombytning uden tilladelse, den første betingelse er forbundet med vederlaget og dets størrelse. Vederlaget skal vederlægges i aktier samt en kontant udligningssum sådan at dette tilsammen svare til handelsværdien af de ombyttede aktier³⁸. Hvordan man fremkommer til handelsværdien på unoterede aktier mellem interesseforbundne parter kan være svært, umiddelbart vil man bruge de gamle værdiansættelses cirkulærer hvorefter man søger om et bindende ligningssvar for at sikre sig at man har beregnet den rigtige værdi af aktierne. Mellem uafhængige parter er det altid en del nemmere da deres forskellige

³⁸ Halling-Overgaard & Olesen, 2010: s. 239

interesser gerne skulle gøre at de trækker prisen på aktierne i hver sin retning og dermed gennem forhandling fremkommer til en acceptabel værdi for begge parter.

En anden betingelse for at kunne aktieombytte uden tilladelse er at det erhvervende selskab skal eje aktierne i det erhvervede selskab i mindst tre år gældende fra ombytningstidspunktet. Hvis denne tre års regel bliver brudt vil det medføre at aktieombytningen bliver skattepligtig, det vil umiddelbart ikke have nogen betydning hvorfor man har valgt at afstå aktierne inden den tre års periode er afsluttet. Det vil sige at, uanset om afståelsen sker pga. forudsigelige eller uforudsigelige hændelser vil et brud på treårs reglen gøre aktieombytningen skattepligtig.

Tidligere var der også krav til udbytte udlodningens størrelse som ikke måtte overstige det ordinære resultat hvis man havde foretaget en skattefri aktieombytning. Denne begrænsning på udbyttet er nu ophævet og der stilles ingen krav til hvor stort et udbytte man må udlodde hvilket har gjort dette område en del nemmere at manøvrere på i forhold til tidligere hvor der blev stillet mange spørgsmål på baggrund af denne begrænsning.

Hvis man foretager en skattefri aktieombytning uden tilladelse fra skattemyndighederne kræves det at man i stedet anmelder at man har været med i en sådan ombytning. Man indgiver anmeldelsen i forbindelse med at man ind sender selvangivelsen for det indkomstår hvor ombytningen har fundet sted. Hvis man ikke gør dette er det ikke et brud på reglerne om ombytning men det er i stedet en fejl i forhold til at selvangive korrekt.

Samtidig skal man give meddelelse til skattemyndighederne indenfor en måned hvis man afstår de ombyttede eller en del af de ombyttede aktier³⁹. Den sidste betingelse der er til kapitalejerne i en ombytning uden tilladelse er at kapitalejere der har bestemmende indflydelse i de erhvervede selskaber jf. ligningsloven § 2 skal ombytte deres aktier til aktier i selskaber der er hjemhørende i Grønland, Færøerne, EU/EØS eller en anden stat hvor Danmark har en dobbeltbeskatningsoverenskomst med.

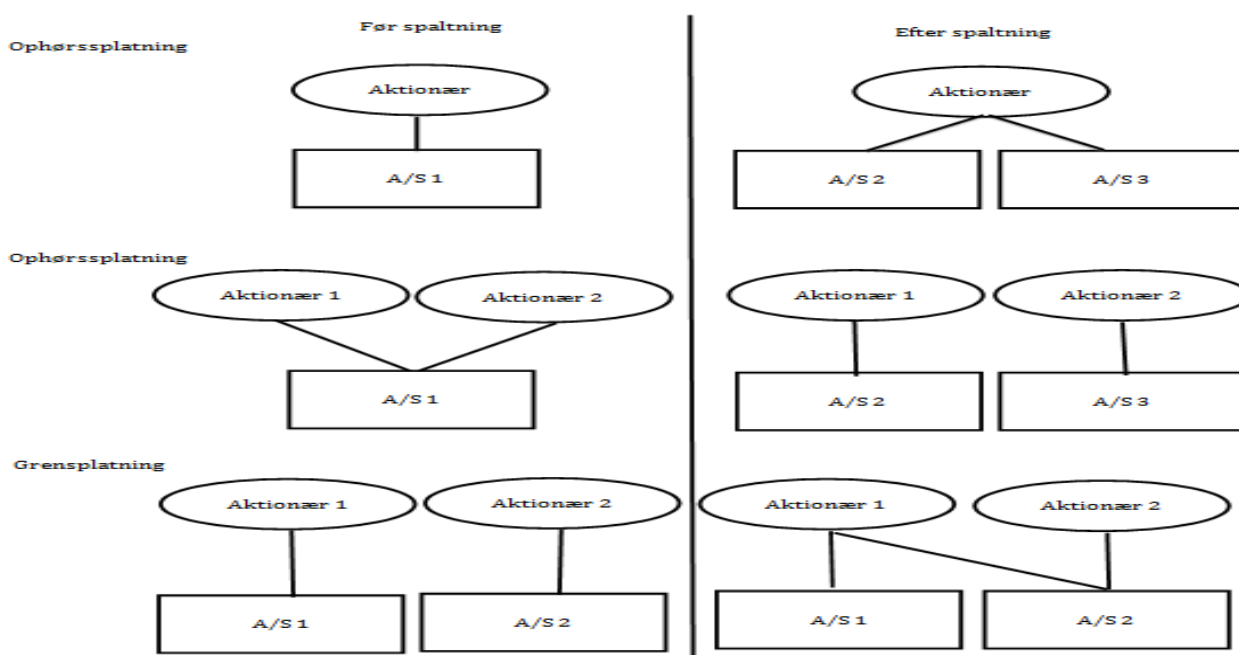
³⁹ Halling-Overgaard & Olesen, 2010: s. 241

10. Spaltning

10.1 Generelt om spaltning

Generelt kan man sige om spaltning at det er en opsplitning af et hidtidigt selskab i flere nye selskaber hvorefter kapitalejerne i det opsplittede selskab modtager aktier i de nye selskaber. En virksomhed kan foretage en spaltning på tre forskellige måder. Den første er skattepligtig spaltning som egentlig ikke er noget man som sådan bruger, da dette egentlig mere er en afståelse af selskabet i flere dele end det er en metode der egner sig til omstrukturering. Mere relevant er de skattefrie spaltninger som kan foretages med og uden tilladelse fra skattemyndighederne.

For de skattefrie spaltninger er der ydermere to forskellige former for spaltning, ophørsspaltning som også kaldes egentlig spaltning og grenspaltning der også kaldes uegentlig spaltning. Kendetegnet for en ophørsspaltning er at det selskab man ønsker spaltet bliver opløst ved spaltningen og hele det indskydende selskab bliver overdraget til to eller flere eksisterende samt nystiftede selskaber. Ved en grenspaltning sker der også en opdeling af det eksisterende selskabs aktiviteter men selskabet bliver ikke opløst som det er tilfældet med ophørsspaltningen. Det som i stedet sker, er at en samlet virksomhedsgren af aktiviteter bliver indskudt i andet selskab som enten kan være eksisterende eller nystiftet. Nedenfor er de forskellige spaltningsformer illustreret og i det efterfølgende vil de forskellige spaltningsformer blive nærmere beskrevet.

Figur 5, Kilde: Pedersen, Siggaard, Winther-Sørensen, Bundgaard, Jeppesen, Kerzel, Pedersen, 2009, s. 563

10.2 Skattepligtig spaltning

Skatteretligt giver det ikke mening med begrebet skattepligtig spaltning da det egentlig er det samme som en almindelig afståelse af en et selskab i dens forskellige aktiver og passiver. For kapitalejere i et selskab der ophørsspalttes vil der være tale om afståelse af aktier som almindeligvis beskattes efter aktieavancebeskatningsloven. Der er ved skattepligtig spaltning ikke hjemmel til at gennemføre en sådan med tilbagevirkende kraft ligesom det er muligt ved andre modeller⁴⁰.

10.3 Skattefri spaltning med tilladelse fra SKAT

10.4 Generelt for en skattefri spaltning:

Det skatteretlige grundlag for at kunne foretage en skattefri spaltning med tilladelse fra skattemyndighederne opstår i fusionsskattelovens kapitel 4, §§ 15 a og b samtidig med at der er en omfattende praksis på området. Spaltning skal forstås i fusionsskattelovens § 15 a, stk. 2, som en transaktion hvor et selskab overfører en del eller samtlige dele af dens aktiver og dertilhørende passiver til et eller flere andre selskaber eksisterende som nye. Samtidig kræves det at de eksisterende selskabsdeltagere modtager nye aktier, anpartar eller en kontant udligningssum i samme forhold som i det tidligere selskab.

Der stilles forskellige krav til spaltningen uanset om det drejer sig om en grenspaltning eller en ophørsspaltning, men det grundlæggende er for dem begge at der sker en overførsel fra eksisterende selskab til nyt/nye selskaber mod at kapitalejerne modtager et vederlag. Man kan ikke opnå tilladelse fra skattemyndighederne til at foretage en skattefri spaltning uden at kapitalejerne modtager et vederlag i forbindelse med spaltningen.

Man kan heller ikke modtage tilladelse til spaltning hvis der ikke er en erhvervsmæssig begrundelse for at udføre spaltningen. Man kan altså ikke foretage en spaltning hvis det giver anledning til at tro at formålet med spaltningen er skatteundgåelse eller skatteunddragelse⁴¹. Her spiller den omfattende praksis på området en stor rolle og man gør klogt i at sikre sig at begrundelsen for at opnå tilladelse til spaltningen skal have sit hovedformål i selskabets forretningsmæssige gang for ikke at risikere at få afvist ansøgningen af skattemyndighederne.

⁴⁰ Halling-Overgaard & Olesen, 2010: s. 441

⁴¹ Halling-Overgaard & Olesen, 2010: s. 396

En tredje ting man skal være opmærksom på ved ønsket om at gennemføre en spaltning er at der ikke kan opstå nye aktiver/passiver i forbindelse med gennemførelsen af spaltningen. Dette betyder altså at der ikke kan etableres en mellemregning mellem de indskydende og modtagende selskaber eller blandt nystiftede selskaber ved en ophørsspaltning.

10.5 Betingelser til en skattefri spaltning med tilladelse:

Som udgangspunkt kan ethvert dansk aktie- og anpartsselskab samt tilsvarende udenlandske selskaber opnå en skattefri spaltning efter fusionsskattelovens § 15 a, stk. 1. Den eneste undtagelse der er til om et selskab med begrænset ansvar kan lade sig spalte er, at det ikke må anses som værende en transparent enhed. Fusionskattelovens § 15 a, stk. 5-6 giver mulighed for at helt specifikke selskaber kan foretage en skattefri spaltning hvilket ikke vil blive uddybet nærmere da det ikke har nogen relevans i denne generationsskifte sammenhæng.

Som reglerne er i dag skal et selskab der ønsker tilladelse til en spaltning kontakte skattemyndighederne med det formål at opnå tilladelse. Tilladelsen gives på baggrund af den konkrete information man har givet skattemyndighederne, hvis skattemyndighederne anser ønsket om en spaltning være forretningsmæssig begrundet gives der tilladelse. Skattemyndighederne kan stille visse krav til selskabet som de skal opfylde for at der gives tilladelse. Er selskabet ikke enig med skattemyndighederne i deres afgørelse har de mulighed for at klage til Landsskatteretten som har mulighed for at omstøde skattevæsnets beslutning hvis de anser den for værende urimelig⁴². Et af de væsentligste krav skattemyndighederne stiller er ejertidskrav, ejerne må altså ikke gå ud og sælge deres nyhvervede aktier/anparter lige efter en gennemført skattefri spaltning.

Generationsskifte er ofte en begrundelse for ønsket om at opnå tilladelse til at foretage en skattefri spaltning. Det vil i udgangspunktet også blive betragtet som en forretningsmæssig begrundelse men der ses særligt på om begrundelsen ikke ligeså godt kunne være at man ønskede at undgå beskatning ved en kapitalejers udtræden af selskabet. Det er derfor meget vigtigt at få gjort formålet så klart som muligt således at skattemyndighederne ikke kommer i tvivl når de skal give deres tilladelse.

En anden forretningsmæssig begrundelse kan være at der er opstået uenighed i ejerkredsen af et selskab og at det derfor har betydning for videreførelsen af virksomheden. I praksis stilles der dog

⁴² Halling-Overgaard & Olesen, 2010: s. 395

meget store krav til dokumentationen af at der foreligger en uoverensstemmelse som kan påvirke driften i en sådan grad at en spaltning er eneste reelle udvej.

Ønsket om et hurtigt frasalg af aktier efter en spaltning vil oftest få skattemyndighederne til at tvivle på om der ligger en forretningsmæssig begrundelse bag ønsket om at spalte virksomheden. I et sådan tilfælde skal man være meget opmærksom på at kunne forklare hvorfor man ønsker en spaltning forud for et frasalg. Hvis man ikke har en meget god og plausible forklaring vil man oftest møde krav fra skattemyndighederne til den skattefrie spaltning som skal opfyldes for at man kan modtage tilladelse til at foretage spaltningen.

Ved en ophørsspaltning, hvor det indskydende selskab ophører i forbindelse med spaltningen stilles der ingen krav til selve overførelsen af aktiverne/passiverne. Der er altså ingen krav til at de aktiver og passiver der overføres skal være en gren af virksomheden men det må derimod gerne blot være et enkelt aktiv eller passiv dog skal der være noget substans i selve overførelsen. Muligheden for at foretage en ophørsspaltning giver en betydelig grad af fleksibilitet i forhold til at gennemfører en skattefri omstrukturering.

Den anden form for spaltning man kan foretage er en grenspaltning hvor der stilles krav til at man skal indskyde en samlet virksomhedsgren altså at det man indskyder er en selvstændig gren af virksomheden⁴³. Denne gren skal være en selvstændig organisatorisk enhed som skal være i stand til at fungere for egne midler. Afgrænsningen af hvornår man har en selvstændig enhed som kan fungere for egne midler er ikke helt klar og det anbefales derfor at man foretager en konkret vurdering af om dette krav er opfyldt.

Der stilles nogle særlige krav i forbindelse med vederlaget i forbindelse med spaltningen. Vederlæggelsen til kapitalejerne i det indskydende selskab skal ske i samme forhold som den tidligere ejerbesiddelse i det indskydende selskab. Der stilles derimod ingen krav til hvordan selve vederlaget skal vederlægges, dvs. at man både kan vælge at vederlaget skal vederlægges i aktier i de nye selskaber eller i form af kontanter eller en kombination af dette. Samtidig er det ikke noget krav til at alle kapitalejerne skal vederlægges på samme måde, det eneste krav der er hertil er at der ikke sker nogen form for formueforrykkelse i forbindelse med spaltningen.

I forbindelse med en ophørsspaltning vil der ikke opstå de store problemer med at opfylde kravet om at der ikke må opstå formueforrykkelse hvorimod det er noget svære ved en grenspaltning

⁴³ Halling-Overgaard & Olesen, 2010: s. 418

hvilket skyldes kravet om den selvstændige enhed. Samtidig skal det holdes for øje at der ikke må opstå nye aktiver/passiver i forbindelse med spaltningen hvilket konkret betyder at der ikke må etableres en mellemregning i forbindelse med spaltningen.

10.6 Skattemæssige konsekvenser af en skattefri spaltning med tilladelse fra SKAT

For det indskydende selskab gælder det at der ved overførslen/afståelsen ikke opstår beskatning efter de almindelige regler som ellers ville have medført en realisationsbeskatning af afståelsen. Der opstår ikke beskatning fordi der i forbindelse med spaltningen bliver succederet i det ophørende selskabs skattemæssige stilling. Det vil altså sige at det modtagende selskab overtager det indskydende selskabs skattemæssige stilling hvilket vil sige sammen anskaffelsessum, anskaffelses tid og anskaffelses hensigt. Samtidig vil det modtagende selskab også indtræde i de samme afskrivninger og nedskrivninger som det indskydende selskab har foretaget sig. I forbindelse med en ophørsspaltning skal man være opmærksom på at underskud i det ophørende selskab vil gå tabt når spaltningen foretages⁴⁴.

For kapitalejerne gælder at hvis de modtager kontantvederlag i forbindelse med spaltningen bliver det beskattet efter fusionsskatteloven § 15 b, stk. 4, 3. pkt. hvilket vil sige at der sker beskatning efter reglerne i aktieavancebeskatningsloven. Hvis der er tale om en ophørsspaltning, beskattes vederlaget også efter aktieavancebeskatningsloven på samme måde som hvis der var sket et aktiesalg til tredjemand. Ved en grenspaltning beskattes kontantvederlaget som udbytte ligesom ved en nedskrivning af aktiekapitalen jf. fusionsskattelovens § 15 b, stk. 4, 4. pkt.

Aktier i det indskydende selskab anses ikke for afhændet men i stedet som ombyttet med aktier/anparter i de modtagende selskaber i forholdet kursværdien af aktierne/anparterne i hvert enkelt modtagende selskab og den samlede kursværdi af aktierne/anparterne i de modtagende selskaber på spaltningdagen. Hvis det indskydende selskabs kapitalejere ombytter deres kapitalandele til kapitalandele i det modtagende selskab indtræder reglerne for succession hvilket gælder lige meget om det indskydende selskab ophører eller ej.

10.7 Skattefri spaltning uden tilladelse fra SKAT

Selve spaltningen er det samme uanset om der på forhånd er opnået tilladelse til spaltningen fra skattemyndighederne eller ej. Man har her at gøre med en model hvor man overfører enten nogle

⁴⁴ Halling-Overgaard & Olesen, 2010: s. 423

eller alle sine aktiver/passiver til et eller flere enten nye eller eksisterende selskaber som modydelse gives der så aktier/anpartar i de nye selskaber eller en kontant udligningssum. I tilfælde af skattefri spaltning uden forudgående tilladelse fra skattemyndighederne har skattemyndighederne heller ikke de samme muligheder for at sikre sig at spaltningen er forretningsmæssig begrundet. Der er derfor stillet en række yderligere krav til en spaltning uden tilladelse som har til formål at hindre at en skatteunddragelse eller skatteundgåelse.

Tidligere var aktieavancebeskatningsreglerne med til at opretholde et værn mod hurtigt frasalg af udspaltede aktier da aktier ejet i mere end tre år kunne sælges skattefrit. Da aktieavancebeskatningsreglerne er ændret fra ejertid til størrelsen af beholdningen har man været nød til at indsætte nogle værnsregler som beskytter mod hurtigt frasalg af ombyttede aktier. Denne værnsregel kan man finde i fusionsskatteoven § 15 a, stk. 1, 5. pkt. som gør det til en betingelse for selskaber der ejer mere end 10 % af aktierne at de skal eje dem i tre år regnet fra spaltningdagen. Denne regel gælder ikke for selskaber der ejer under 10 % af aktierne eller for personer da disse uanset hvornår de vælger at sælge vil være skattepligtige af et salg. Hvis værnsreglen ikke overholdes gælder der det at den gennemførte spaltning vil blive skattepligtig hvilket vil sige at selskabet vil skulle betale skat af de avancer der kan opgøres på spaltningdagen hvilket selvfølgelig også vil gælde det indskydende selskab.

Det er derfor meget vigtigt at man gør sig klart hvad det vil sige at afstå aktier sådan at man ikke risikerer at afstå aktier og dermed udløse beskatning uden at dette har været nødvendigt. Der skal dog gøres opmærksom på at der godt må afstås aktier indenfor den tre års periode hvis det er i forbindelse med en anden form for skattefri omstrukturering jf. fusionsskatteoven § 15 a, stk. 1, 6 pkt. her skal det nævnes at den 3 års periode så vil blive videreført til den nye situation⁴⁵.

Et andet krav til om der må ske spaltning uden tilladelse er at det indskydende selskab har mere end en selskabsdeltager og en eller flere af disse har været selskabsdeltagere i mindre end tre år. Uden at de har haft bestemmende indflydelse på selskabet og at de i forbindelse med spaltningen får tilsammen råderet over flertallet af stemmerne i det modtagende selskab. Denne værnsregel er indsat for at sikre at spaltningmodellen ikke vil blive brugt som alternativ til et skattepligtigt salg af en aktivitet. Der er heller ikke hjemmel til at foretage en skattefri spaltning uden tilladelse i det tilfælde at en kapitalejer driver næring ved køb og salg af aktier og dermed ville blive beskattet efter aktieavancebeskatningslovens § 17.

⁴⁵ Halling-Overgaard & Olesen, 2010: s. 430-431

En sidste værnsregel der er indsat i forbindelse med en skattefri spaltning uden tilladelse er at forholdet mellem aktiver og passiver skal være ens i det modtagende som det indskydende selskab. Denne regel skal ses i lyset af at man ikke ønsker at der bliver foretaget en skattefri spaltning hvor der overføres gæld som er større end aktiverne og dermed reducere den skattepligtige avance ved en senere afståelse af aktierne i det modtagende selskab⁴⁶. Kravet om at forholdet mellem aktiver og gæld skal være det samme i både det modtagende som det indskydende selskab gør at muligheden for at foretage en grenspaltning uden tilladelse næsten umuliggøres. Det vil oftest være en god ide at bede skattemyndighederne om et bindende ligningssvar når det gælder forholdet mellem aktiver og gæld i forbindelse med en spaltning uden tilladelse.

Vederlaget i forbindelse med en skattefri spaltning kan både gives som aktier i det modtagende selskab eller i kontanter så længe at der mindst udstedes en aktie i det modtagende selskab. Konsekvensen af at der sker kontantvederlæggelse er at der vil ske beskatning heraf. Som en yderligere betingelse for at der kan ske skattefri spaltning uden tilladelse er kravet til vederlaget som skal ske til handelsværdi for at spaltningen kan foregå.

Der stillet yderligere et sidste krav til en skattefri spaltning uden tilladelse fra skattemyndighederne at der skal ske anmeldelse. Anmeldelsen til skattemyndighederne skal ske senest ved indgivelse af de involverede selskabers selvangivelse for det år hvor spaltningen er foretaget. Der skal også ske anmeldelse i det tilfælde hvor en selskabskapitalejer der ejer mere end 10 % af aktierne i det modtagende selskab vælger at sælge ud af sin beholdning indenfor de første tre år efter spaltningen har fundet sted.

10.8 Skattemæssige konsekvenser af en skattefri spaltning uden tilladelse fra SKAT

For selskaber bliver den skattemæssige behandling af en spaltning reguleret af fusionsskatteoven § 15 b, stk. 2 når det gælder selskaber hjemhørende i Danmark. Når det indskydende selskab gennemfører en skattefri spaltning bliver der ikke udløst afståelses beskatning i forhold til de enkle aktiver og passiver. Dette skyldes at der ved en skattefri spaltning foregår succession til det modtagende selskab. Det modtagende selskab overtager altså det indskydendes selskab skattebyrde og hvilket også betyder at det indskydende selskab også skal være fuldt ud skattepligtigt til Danmark.

⁴⁶ Halling-Overgaard & Olesen, 2010: s. 431

I forhold til et eventuelt skattemæssigt underskud finder reglen i fusionsskattelovens § 8 stk. 6 fuldt ud anvendelse. Hovedreglen er her at underskud fra tidligere år uanset om de er fra det modtagende eller indskydende selskab ikke kan modregnes i de/det modtagende selskabs indkomstopgørelse. Til hovedreglen er der visse undtagelser fx kan underskud i det indskydende selskab som ikke ophøre ved spaltning fradrages ved det indskydende selskabs indkomstopgørelse efter ligningsloven § 15. Samtidig kan et moderselskab som, spaltes ned i dens datterselskab kunne få fradrag for det underskud som er opstået så længe de var sambeskattede jf. fusionsskattelovens § 8 stk. 6, 2. og 3. pkt. Til sidst vil fusionsskattelovens § 8 stk. 8 begrænse mulighederne for fradrag ved en ophørsspaltning hvorimod tab godt kan fremføres ved en grenspaltning.

For kapitalejer gælder der nogle andre regler ved en skattefri spaltning, disse regler bliver også reguleret af fusionsskatteloven § 15 b, stk. 4. Hvis en kapitalejer modtager et kontantvederlag i forbindelse med spaltningen skal han svare skat af disse kontanter som var der tale om en skattepligtig spaltning. Når der er tale om en ophørsspaltning hvor det indskydende selskab ophører beskattes kontantvederlaget efter aktieavancebeskatningsloven ligesom hvis der var solgt aktier til tredje mand. Ved en grenspaltning vil kontantvederlaget i stedet blive beskattet som var det udbytte jf. fusionsskattelovens § 15 b, stk. 4, 5. pkt.

Aktier fra det indskydende selskab der ikke er afhændet ved en spaltning bliver betragtet som ombyttet med aktier i det modtagende selskab. Forholdet mellem aktierne i det indskydende og det modtagende selskab bliver beregnet ud fra kursværdien i det enkelte modtagende selskab og den samlede kursværdi på spaltningdagen.

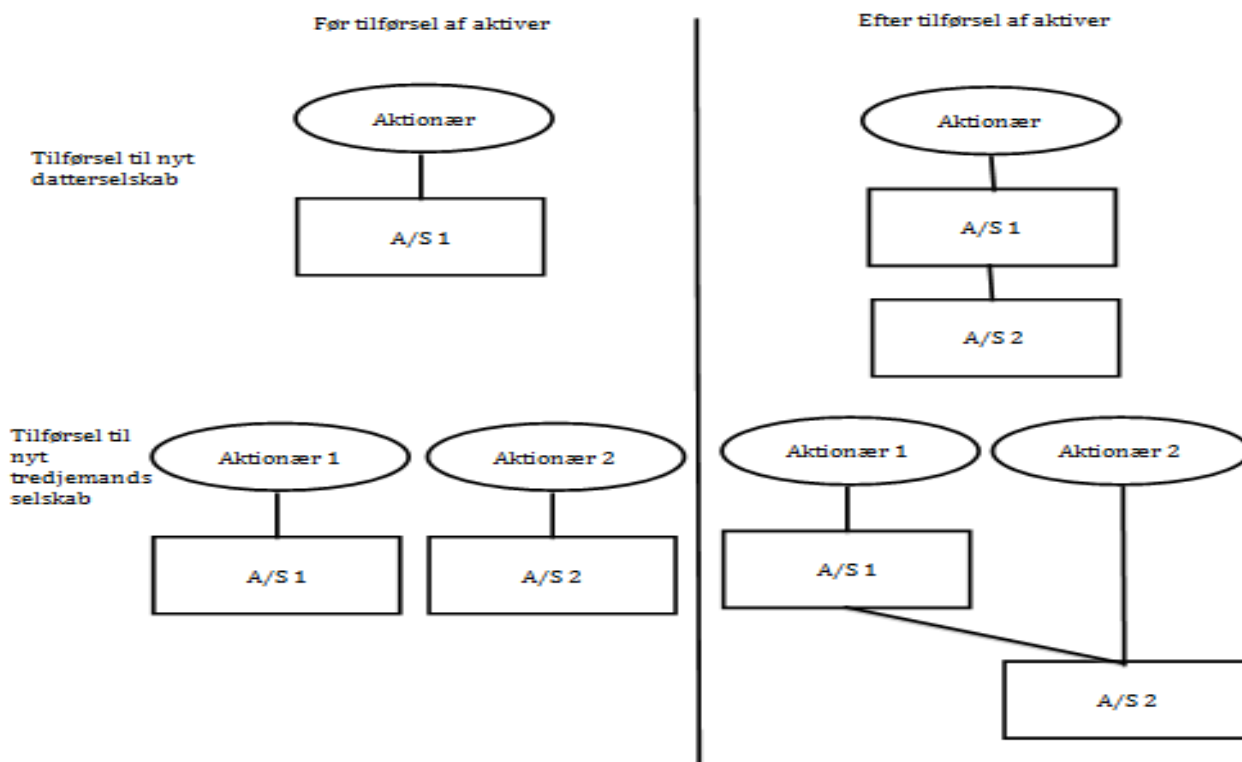
Når kapitalejerne ombytter deres aktier i det indskydende selskab med aktier i de modtagende selskaber træder successionsprincipperne i kraft. Dette betyder at anskaffelsessum, anskaffelsestidspunkt og anskaffelsestidspunkt vil være det samme for de nye aktier som det var med de gamle, nu ombyttede aktier. Dette gælder uanset om der er tale om en ophørsspaltning eller en grenspaltning.

11. Tilførsel af aktiver

11.1 Generelt om tilførsel af aktiver

Med tilførsel af aktiver skal det forstås således at et driftsselskab indskyder selve driften i et andet selskab hvilket ikke må forveksles med en grenspaltning. Selve indskuddet kan ske enten ind i et ny etableret selskab efter reglerne om apportindskud jf. selskabsloven §§ 35-38 eller ind i et allerede eksisterende selskab jf. selskabslovens § 160. Som modydelse eller vederlag modtager det

indskydende selskab aktier i det modtagende selskab, på den måde har man mulighed for at skabe en holdingstruktur.

Figur 6, Kilde: Pedersen, Siggaard, Winther-Sørensen, Bundgaard, Jeppesen, Kerzel, Pedersen, 2009: s. 581

Denne omstrukturings model adskiller sig væsentlig for de andre modeller fordi kapitalejerne ikke berøres i forbindelse med omstruktureringen. Ved en tilførsel af aktiver er det kun de involverede selskaber der udveksler ydelser ved at det ene selskab modtager aktivitet og det andet modtager aktier⁴⁷. Ved en tilførsel af aktiver er det, det tidligere driftsselskab som ender med at blive det nye holdingselskab, hvilket illustreres ovenfor.

11.2 Skattepligtig tilførsel af aktiver

I udgangspunktet er tilførsel af aktiver det samme som et køb og salg af de aktiver og passiver der bliver overdraget uanset om det er en hel virksomhed eller enkeltstående aktiver. Dette betyder at der vil opstå en almindelig afståelsesbeskatning hos det overdragne selskab i forhold til den værdi de modtagende aktier har.

⁴⁷ Pedersen, Siggaard, Winther-Sørensen, Bundgaard, Jeppesen, Kerzel, Pedersen, 2009: s. 580

I udgangspunktet vil det indskydende selskab eller enkelt aktiv blive værdiansat til den samme handelsværdi som de modtagende aktier har. På den måde vil man opnå at anskaffelsestidspunktet er den samme som tilførelstidspunktet og anskaffelsessummen svare til handelsværdien af de tilførte aktiver⁴⁸.

11.3 Skattefri tilførel af aktiver med tilladelse fra SKAT

Lovgrundlaget for at udføre en skattefri tilførel af aktiver er fusionsskattelovens § 15 c, der som ved de andre omstrukturings muligheder er bleven til på baggrund af EU direktiv. Ud over de lovmæssige retningslinjer er der også en hel del praksis på området hvilket både er i kraft af bindene svar, styresignaler og udarbejdede cirkulærer og vejledninger⁴⁹.

For at kunne gennemføre en skattefri tilførel af aktiver er der en del betingelser som skal være opfyldt inden man kan udføre selve omstrukturingsmodellen. Først og fremmest skal man have gjort klar hvilke selskaber der kan være omfattet af reglerne. Her gælder det kort at de to selskaber skal være indbefattet af begrebet selskab i en medlemsstat. For hvordan begrebet ”selskab” skal fortolkes har Skatterådet lagt vægt på følgende; 1) selskabets kapital skal være fuldt ud indbetalt ved stiftelsen 2) selskabet skal have en fast kapital og 3) selskabet skal have en struktur magen til et aktieselskab⁵⁰.

Samtidig kan der også indskydes en gren af en virksomhed hvor det skal forstås som en enhed af en virksomhed der kan fungere selvstændigt både i forhold til funktion/drift og finansielt. Samtidig skal der gøres opmærksom på at selskabet ikke må være en transparent enhed.

For at en virksomhed kan opnå tilladelse til at gennemføre en tilførel af aktiver gælder det at der skal være en forretningsmæssig begrundelse ligesom det også gælder ved skattefri aktieombytning. Der bliver altså ikke givet tilladelse i de tilfælde hvor skattemyndighederne anser ansøgningen om tilførel af aktiver som en mulig skatteunddragelse eller skatteundgåelse. Det skal dog bemærkes at skattemyndighederne i praksis oftere giver adgang til en tilførel af aktiver frem for en aktie ombytning⁵¹. Skattemyndighederne har endvidere mulighed for at stille nogle vilkår som skal overholdes for at man kan modtage tilladelsen til at foretage en skattefri tilførel af aktiver. Det anbefales derfor at man er grundig i sin redegørelse for hvorfor man ønsker at bruge modellen og at man vedlægger relevant dokumentation og regnskaber for de implicerede selskaber.

⁴⁸ Pedersen, Siggaard, Winther-Sørensen, Bundgaard, Jeppesen, Kerzel, Pedersen, 2009: s. 581

⁴⁹ Halling-Overgaard & Olesen, 2010: s. 307

⁵⁰ Halling-Overgaard & Olesen, 2010: s. 308

⁵¹ Halling-Overgaard & Olesen, 2010: s. 309

En ting er at der stilles særlige krav til at en virksomhed kan foretage tilførsel af aktiver i forhold til det selskabsretlige aspekt er det også nødvendigt af se på skatteretlige aspekt. Hvis man ikke gør dette vil det kunne betyde at tilførslen af aktiver bliver betragtet som en afståelse skattemæssigt hvilket vil medføre beskatning. Derfor kræves det at der forbindelse med tilførslen af aktiver at der er tale om en samlet virksomhed dette skal forstås således at det blot kan være en gren af en virksomhed hvis denne gren kan fungere selvstændigt.

Det kræves også at det modtagende selskab skal kunne fungere selvstændigt både organisatorisk og finansielt efter tilførslen. Det sidste hovedkrav betyder at det indskydende selskab som vederlag modtager aktier/anparter hvis der modtages andet vil det betyde at der ikke kan gives tilladelse. Der er forsøgt mange måder at omgå vederlagskravet fx ved aftaler omkring udlodning fra det modtagende selskab. Hvis sådanne aftaler er indgået i nær tilknytning til tilførslen af aktiver er det at betragte som kontant vederlag som ikke kan finde sted i forbindelse med tilførslen af aktiver⁵².

11.4 Skattefri tilførsel af aktiver uden tilladelse fra SKAT

Umiddelbart stilles der de samme krav til den skattefrie tilførsel af aktiver uden tilladelse fra skattemyndighederne som der stilles i de tilfælde hvor der er givet tilladelse. Lovhjemlen til at foretage den skattefrie tilførsel af aktiver uden tilladelse findes i fusionsskattelovens § 15 c, stk. 1, 4. pkt.. Kravet til selskaberne er det samme som når der er opnået tilladelse nemlig at selskaberne skal være hjemhørende i en medlemsstat. Den væsentligste forskel på at foretage tilførsel af aktiver uden tilladelse i forhold til med tilladelse er at der ikke stilles krav til en forretningsmæssig begrundelse.

I forhold til vederlag gælder der de samme regler for de to metoder, hvilket vil sige at der kun kan ske vederlæggelse i aktier/anparter og ikke kontanter. Dette får den betydning at udbytter kan blive betragtet som et vederlag hvis det bliver besluttet i nær tilknytning til aftalen om overdragelsen. Hvis det ikke bliver vedtaget i forbindelse med overdragelsen kan der ske udlodning af udbytte indenfor selskabslovens regler.

⁵² Pedersen, Siggaard, Winther-Sørensen, Bundgaard, Jeppesen, Kerzel, Pedersen, 2009: s. 588

En anden betingelse der stilles i forbindelse med tilførslen af aktiver uden tilladelse er ejertids kravet. Ejertidskravet går ud på at det indskydende selskab ikke må afstå aktier i det modtagende selskab indenfor de første tre år efter vedtagelsen om tilførslen⁵³.

11.5 Skattemæssige konsekvenser af tilførsel af aktiver med og uden tilladelse

Når det drejer sig om tilførsel af aktiver vil kapitalejeren eller kapitalejerne aldrig blive berørt da det intet har at gøre med deres ejerskab. Det er i stedet det indskydende selskab som bliver anset til at det har afstået sine aktiver og dermed kan blive beskattet. Dette sker ikke fordi der ved en tilførsel af aktiver foregår en succession i mellem det indskydende selskab og det modtagende selskab. Det får den praktiske betydning at det modtagende selskab succederer i det indskydende selskabs skattemæssige stilling hvilket vil sige at modtagende selskab overtager det indskydende selskabs latente skat⁵⁴. Samtidig betyder det at det modtagende selskab indtræder i det indskydende selskabs anskaffelsestidspunkt, anskaffelsessum og intention.

Der skal dog gøres opmærksom på at hvis det indskydende selskab har et skattemæssigt underskud ved tilførslen af aktiverne vil dette underskud ikke kunne modregnes i det modtagende selskab skattemæssige overskud. Dette skyldes at det indskydende selskab ikke ophører ved tilførslen af aktiver og vil det beholde dets fremførte underskud som et særunderskud. Hvis det indskydende og modtagende selskab har været underlagt sambeskatning inden tilførslen af aktiverne vil de tidligere underskud godt kunne bruges som fradrag i det modtagende selskab.⁵⁵

12. Værdiansættelse

Værdiansættelse af unoterede aktier og virksomheder er generelt en meget kompleks disciplin da der er mange ting som spiller ind. Værdiansættelse i sig giver også ofte anledning til drøftelser både parterne i mellem, men ofte også med skattemyndighederne. Skattemyndighederne er som oftest meget interesseret i værdiansættelsen når overdragelsen skal ske mellem interesseforbundne parter. Da interesseforbundne parter ikke forhandler prisen på samme måde som uafhængige parter ville gøre det.

⁵³ Fusionsskatteloven § 15 c, stk. 1, 5. pkt.

⁵⁴ Jf. Fusionsskatteloven § 15 d, stk. 1

⁵⁵ Halling-Overgaard & Olesen, 2010: s. 368

Det almindelige krav til en værdiansættelse er at den skal svare til handelsværdien men denne værdi er svær at konkretisere når man har at gøre med en virksomhed som ikke har været genstand for et salg eller unoterede aktier/anpartar som ikke er registreret på et marked og derfor ved man ikke hvor eftertragtede disse ville være.

For at gøre værdiansættelsen nemmere har skattemyndighederne igennem årene valgt at udgive nogle forskellige cirkulærer hvis formål er at vejlede omkring hvordan man skal værdiansætte når værdiansættelsen foregår mellem interesseforbundne parter.

I det efterfølgende vil de fire mest brugte værdiansættelsesvejledninger blive beskrevet og forklaret hvilket gerne skulle give et overblik over denne opgaves værdiansættelsessituation.

12.1 Fast ejendommen (TSS-cirkulære 2000-5)

Dette cirkulære beskriver hvordan man værdiansætter fast ejendom når der skal ske overdragelse mellem interesseforbundne parter. Selve cirkulæret er egentlig ophævet ved SKR nr. 10406 af 04/12/2007 og finder derfor ikke egentlig anvendelse. Men den er taget med i denne sammenhæng da den stadig har en betydning for værdiansættelsen af en fastejendom da principperne i vejledningen blot er flyttet til ligningsvejledningen.

Retningslinjerne for cirkulæret og hvornår der kan gøres brug af vejledningen er ved overdragelse af fast ejendom mellem interesseforbundne parter som ikke er omfattet af cirk. nr. 185 af 17. november 1982.

Når en overdragelse af en fast ejendom mellem interesseforbundne parter skal finde sted, skal det i sin hovedregel ske til samme værdi som en uafhængig tredjemand vil give. Det vil altså sige at hovedreglen er at værdien skal sættes til ejendommens værdi ved et frit salg. Den værdi kan være svær at finde da man som ofte ikke har i sinde at prøve at sælge ejendommen til tredjemand hvorfor det kan blive svært at få et realistisk bud på ejendommen.

Skattemyndighederne har derfor åbnet op for to alternative muligheder for at værdiansætte ejendommen. Den ene mulighed er at værdiansætte ejendommen til samme værdi som den offentlige ejendomsvurdering, hvor til det skal bemærkes at man til en hver tid kan begære en omvurdering af sin ejendom hvis man mener at den offentlige ejendomsvurdering ikke afspejler ejendommens værdi.

Som en anden mulighed kan parterne se bort fra den offentlige ejendomsvurdering i tilfælde af at ejendomsvurderingen ikke er retvisende. Hvis der er foretaget større ændringer siden sidste ejendomsvurdering vil dette kunne have betydning for vurderingen. Derfor vil parterne og ligningsmyndighederne have mulighed for at få skattemyndighederne ind og omvurdere ejendommen og komme med en udtalelse om handelsværdien på tidspunktet for aftalens indgåelse. På den måde kan myndighederne gå ind og korrigere i en aftalt pris såfremt de anser den for værende forkert i forhold til handelsværdien.

12.2 Goodwill (TSS-cirkulære 2000-10)

For anvendelse af goodwill cirkulæret gælder der at det finder anvendelse ved værdiansættelse af goodwill for juridiske personer på nær dødsboer. Goodwill er en abstrakt størrelse som værdiansættes efter bedst skøn over handelsværdien hvor man samtidig tager hensyn til diverse foreliggende omstændigheder.

For nogle brancher foreligger der en fast kutyme for hvordan man værdiansætter goodwill mellem uafhængige parter og den kutyme kan danne grundlag for overdragelsen af goodwill mellem interesseforbundne parter. Hvis der ikke foreligger nogen form for branche kutyme eller andet der støtter op om en værdiansættelse af goodwill kan man bruge dette cirkulære til at beregne værdien af goodwill.

Når man bruger en model til at beregne en værdi skal man holde sig for øje at der er tale om en model og dermed må man også være en smule kritisk overfor den. Der kan opstå situationer hvor man ikke umiddelbart kan overføre modellens egenskaber til virksomheden og man må derfor korrigere for dette i resultatet. Det er i sig selv hele tiden afgørende at man tænker på hvad uafhængig tredjemand ville give for goodwillen. Nogle gange kan man risikere at den beregnede værdi er lavere end hvad man mener tredjemand vil give og andre gange er den beregnede værdi for høj. Man skal altså vurdere om den beregnede værdi er realistisk for at man kan bruge modellen som grundlag for værdiansættelse af goodwill.

Når man skal beregne værdien af goodwill må man starte med at kigge på det regnskabsmæssige resultat før skat for de seneste tre regnskabsår hvor man har opgjort resultatet efter årsregnskabsloven. Hvis man ikke har et regnskab som lever op til årsregnskabslovens regler tager man udgangspunkt i virksomhedens skattepligtige indkomst de sidste tre år.

De enkelte år skal herefter korrigeres, i de tilfælde hvor man bruger det regnskabsmæssige resultat før skat skal der korrigeres for følgende. Man skal fratrage løn eller vederlag til medarbejdende ægtefælle som ikke tidligere er udgiftsført. Herefter fratrager man de finansielle indtægter og tillægger de finansielle udgifter hvorefter ekstraordinære poster også fratragkes. Hvis der er tilkøbt goodwill i virksomheden og der er foretaget afskrivninger på dette skal disse afskrivninger også fratragkes.

For virksomheder hvor man bruger den skattepligtige indkomst skal der også korrigeres for følgende poster. Medarbejdende ægtefælle, finansielle indtægter og andre ikke skatterevante poster fratragkes hvortil følgende tillægges. Finansielle udgifter, investeringsfondshenlæggelser (senest 1998), forskudsafskrivninger og afskrivninger der er forbundet med goodwill som er tilkøbt.

Herefter skal man dividere det regulerede resultat med 6 hvorefter man får en vægtet gennemsnitsindtjening. Herefter skal der korrigeres for udviklingstendensen, hvilket gøres ved at man tager det regnskabsmæssige resultat året inden overdragelsen og fratrager det regnskabsmæssige resultat for tre år inden overdragelsen hvorefter man dividere med to. Dette tillæg tillægges/fratragkes herefter den vægtede gennemsnitsindtjening. Der skal her gøres opmærksom på at udviklingstendensen kun beregnes i så fald at der enten har været en konstant stigning i de tre år eller et kontant fald i de tre år.

Efter man har korrigeret for udviklingstendensen skal der korrigeres for driftsherrens løn hvis der er tale om en personlig drevet virksomhed. Driftsherre lønnen beregnes som 50 % af det vægtede resultat tillagt udviklingstendensen og kan minimum have en værdi af 250.000 kr. og en maksimal værdi af 1.000.000 kr.

Der skal herefter beregnes forrentningen af virksomhedens aktiver ud fra den seneste balance inden overdragelsen samtidig med at der ses bort fra driftsfremmende aktiver og tilkøbt goodwill. Forrentningen sættes til kapitalafkastsatsen på overdragelsestidspunktet tillagt 3 %.

Som det sidste skal det sidste resultat ganges med kapitaliseringsfaktoren. Kapitaliseringsfaktoren beskriver forholdet mellem det forventede årlige afkast i procent og goodwillens forventede levetid i år. Forrentningen bliver fastsat til kapitalafkastsatsen på tidspunktet for overdragelsen tillagt 8 %.

12.3 Aktierne (TSS-cirkulære 2000-9)

Dette cirkulære er blevet til for at gøre det nemmere at værdiansætte aktier og anparter og det skal finde anvendelse i de tilfælde hvor cirk. nr. 185 af 17. november 1982 ikke finder anvendelse. Samtidig skal hjælpereglen bruges af myndighederne til ligning af juridiske personer bortset fra dødsboer.

Børsnoterede aktier ansættes til kursværdien på den pågældende overdragelsesdag og unoterede aktier i børsnoterede selskaber sættes til samme værdi. Dog med den undtagelse at hvis der er særlige rettigheder forbundet med den ene og ikke den anden aktie må der korrigeres i den unoterede akties værdi.

For unoterede aktier eller anparter skal værdien sættes til handelsværdien ligesom i alle andre sammenhænge. Men hvordan man prissætter en aktie eller anpart der aldrig har været genstand for et salg kan være meget svært især når det drejer sig om salg mellem interesseforbundne parter. Derfor har skattemyndighederne indført hjælpereglen som skal være en hjælp til at beregne en korrekt værdi af de unoterede aktier eller anparter.

Som udgangspunkt bliver værdien beregnes som summen af aktivernes værdi minus gældsposterne i selskabet, hvor til men tillægger værdien af goodwill. Man tager udgangspunkt i selskabets indre værdi fra den seneste aflagte årsregnskab og korrigerer for følgende.

Hvis selskabet er ejer af en fast ejendom reguleres det regnskabsmæssige værdi til den seneste offentlige ejendomsvurdering dog kan der tillægges ombygningsudgifter hvis disse ikke er indeholdt i ejendomsvurderingen. Hvis selskabet er ejer af en udenlandsk ejendom bliver denne medtaget til den bogførte værdi.

Beholdninger af unoterede aktier eller anparter i associerede selskaber og/eller tilknyttede virksomheder medtages til værdien opgjort efter hjælpereglen. Hvilket betyder at hvis selskabet ejer sådanne aktier eller anparter må man først opgøre værdien af dem før man kan opgøre dette selskabs aktie- eller anpartsværdi.

Goodwill skal tillægges opgørelsen og den beregnes jf. TSS-cirkulære 2000-10. Udskudt skat medtages og reguleres i forhold til de ovennævnte korrektioner, negativ udskudt skat kan medtages dog kun til en værdi under pari. Hvis der er bogført værdien af egne aktier medtages de ikke i

beregningen og man reducere den nominelle aktiekapital med den andel som de egne aktier repræsenterer.

Ved brug af hjælpereglen er der altid en mulighed for at fravige den hvis det viser sig at den beregnede værdi ikke er retvisende for værdien af aktierne i selskabet. Man kan både vælge at fravige hele beregningen eller kun enkeltposter hvis det er med til at give beregningen en mere korrekt handelsværdi.

12.4 TSS-Cirkulære nr. 185 af 17. november 1982

Ved overdragelse mellem interesseforbundne parter der er omfattet af boafgiftsloven § 22 kan værdiansættelsescirkulæret fra 1982 finde anvendelse. Det vil nærmere sige at ved overdragelse mellem forældre og børn/børnebørn vil 1982 cirkulæret være brugbart hvorimod ved en overdragelse mellem søskende vil det ikke kunne bruges⁵⁶.

Grundlæggende er det cirkulærets principper den samme som de andre cirkulæres at man vil give en mulighed for at fastsætte en værdi af aktiverne/passiverne i tilfælde hvor der ikke er en oplagt handelsværdi at tage udgangspunkt i.

Cirkulæret giver dermed mulighed for hvordan man kan værdiansætte forskellige aktiver og passiver i forbindelse med et dødsbo eller når der foreligger en gaveafgiftsberegning. Fordelen ved brug af værdiansættelsescirkulæret fra 1982 er åbenlys da denne i langt de fleste tilfælde giver den laveste overdragelsesværdi i forhold til de andre værdiansættelsescirkulære⁵⁷.

For ejendomme giver værdiansættelsescirkulæret mulighed for at fastsætte værdien til den seneste offentlige ejendomsværdi plus/minus 15 %⁵⁸. Hvilket set i forhold til TSS-cirkulæret 2000-5 er en relativ lav værdi da man i TSS-cirkulæret 2000-5 skal bruge den seneste offentlige ejendomsværdi uden nogen form for regulering bortset fra at hvis der er sket væsentlige ændringer siden vurderingen skal disse medtages jf. ovenstående afsnit.

⁵⁶ Halling-Overgaard & Olesen, 2010: s. 20

⁵⁷ Halling-Overgaard & Olesen, 2010: s. 21

⁵⁸ Cirkulære nr. 185 af 17. nov. 1982 om værdiansættelse af aktiver og passiver i dødsboer m.m. og ved gaveafgiftsberegning, pkt. 6

For aktier og obligationer der er børsnoterede skal værdien sættes til kursen på det pågældende tidspunkt⁵⁹. Værdiansættelsen for unoterede aktier skal ske til disses handelsværdi men da denne handelsværdi ikke er lige til at finde hvis der ikke er fundet foregående salg sted.

Hvis et foregående salg ikke har fundet sted kan ligningsrådets retningslinjer for beregning af skattekursen anvendes til værdiansættelsen. Grundlaget for denne beregning er selskabets seneste regnskab før overdragelsen hvis regnskabsåret slutter kort tid efter afståelsen kan dette regnskab blive lagt til grund for beregningen hvis dette giver et mere retvisende resultat.

Til at beregne selve skattekursen anvendes de beregningsregler og beregningsfaktorer som er kendt på afgiftstidspunktet. I tilfælde af gaveoverdragelse vil det være reglerne som er gældende pr. 1. januar det kalenderår hvor afgiftspligten indtræder som gør sig gældende, endvidere afhænger beregningsreglerne af selskabet karakter⁶⁰.

Der er sammenlagt syv forskellige beregningsregler for skattekursen, i henhold til opgaven bruges beregningsreglen for hovedkapital ejer selskaber hvor skattekursen beregnes som et gennemsnit mellem den kapitaliseret indtjeningsevnen og den kapitaliserede indre værdi.

13. Diskussion

13.1 Hvilke motiver og hensyn skal der tages i den konkrete sag

For Autosalg A/S gælder det at den nuværende koncernstruktur er bundet op som en ganske almindelig holdingstruktur hvor faderen ejer aktierne i et holdingselskab som så ejer aktierne i driftsselskabet hvor alt aktiviteten foregår. I forbindelse med generationsskiftet skal familien gøre op med hinanden hvad der ønskes og hvilke forventninger som de har til selve generationsskiftet.

Det er vigtigt at man som rådgiver hjælper de involverede parter til at forstå at der nogle ting de må og skal tage hensyn til når der skal generationsskiftet. Dette er for at sikre at der ikke komme uoverensstemmelser efter at et generationsskifte er gennemført og det dermed ikke har levet op til de forventninger man har haft på forhånd.

Familien skal tage stilling til hvor meget af virksomheden som de ønsker, der skal overdrages, om det drejer sig om hele virksomheden eller at man kan starte med kun at overdrage en del af virksomheden. Hvor meget af virksomheden man ønsker at overdrage har også noget at gøre med

⁵⁹ Cirkulære nr. 185 af 17. nov. 1982 om værdiansættelse af aktiver og passiver i dødsboer m.m. og ved gaveafgiftsberegning, pkt. 17

⁶⁰ Serup, 2004, s. 256

det tidsperspektiv man har lagt for overdragelsen. Ønsker man at det hele skal gøres her og nu eller gør det ikke noget hvis det trækker ud over en længere årrække. Nogle gange kan det være svært for en familie og sætte en tidshorisont på. Så en anden mulighed for anskue tidshorisonten er at overveje hvad man forventer at skulle give for virksomheden. Altså hvor mange penge skal hver især have op af lommen nu og her hvis man vælger at afregne kontant.

Familien her skal også overveje om det er strengt nødvendigt om de hver især skal eje lige meget af virksomheden og hvordan man fordeler ansvaret og stemmerettighederne afhængig af ejerskab. Da familien ser generationsskiftet som en slags forskud på arv vil det være mest oplagt at hvert barn har lige stor ejerandel og at man har nedfældet nogle retningslinjer for ejerskabet i en aktionæroverenskomst sådan at man har helt klare regler for hvad man gør i forskellige tænkelige situationer og hvis ikke man kan finde svaret direkte i overenskomsten kan man føre sagen for en voldgiftsdommer.

For familien her vil det ikke være strengt nødvendigt at børnene overtager hele virksomheden og faderen føler også at han gerne vil være med i virksomhedens ejerkreds. Ha ønsker forsat at have en smule indflydelse på hvad der sker i virksomheden og derfor vil det også være helt oplagt at lade ham beholde noget af ejerskabet.

Når det ligeså meget handler om arv som det handler om at børnene skal have det formelle ejerskab så vil det være oplagt at man tager hensyn til de skattemæssige konsekvenser der er i forbindelse med et generationsskifte og virksomhedsoverdragelse. At man i denne situation kan tillade sig at man bruger reglerne mere fordelagtigt skattemæssigt skyldes at man ikke er presset på det tidsmæssige perspektiv og derfor kan udføre generationsskiftet over flere steps fra man starter til det endelige resultat.

Familien har også det ønske at de skal være økonomisk uafhængige af hinanden og at de hver især må træffe de valg som er bedst for deres respektive familier. Derfor vil det være en god ide at lade hvert barn have et holdingselskab som har en ejerandel i driftsselskabet.

14. Værdiansættelse

14.1 Fast ejendom

Værdiansættelse af Autosalg A/S faste ejendomme vil efter principperne i TSS 2000-05 cirkulæret blive værdiansat til offentlige ejendomsvurdering hvis der ikke er noget som gør at man må antage

at vurderingen er fejlbehæftet. Da der ikke er noget som tyder på at ejendommene er vurderet forkert i forholdt til den offentlige ejendomsvurdering vil man kunne bruge vurderingen direkte.

Ved værdiansættelse efter 1982-cirkulæret kan ejendommene værdiansættes til den offentlige ejendomsværdi plus/minus 15 %. Det vil altså i tilfælde hvor man bruger 1982 vejledninger kunne opnå en besparelse på 15 % af den offentlige ejendomsværdi.

	Offentlige ejendomsvurdering 2010	1982-cirkulæret	2000-5 cirkulæret
Ejendommen Tigervej 9	1.200.000	1.020.000	1.200.000
Ejendommen Falkevej 6	2.650.000	2.252.500	2.650.000
Ejendommen Falkevej 8	3.250.000	2.762.500	3.250.000
Ejendommen Falkevej 10	1.300.000	1.105.000	1.300.000
Samlet værdi af Autosalg A/S' ejendomme	8.400.000	7.140.000	8.400.000

Tabel 3, egen tilvirkning på baggrund af SKAT's offentlige ejendomsvurderinger

I tabellen ovenfor kan ses en opgørelse af ejendommenes værdi ved brug af enten 1982- cirkulæret eller 2000-5 cirkulæret.

I Autosalg A/S's tilfælde vil det være mest oplagt at bruge den laveste værdi for at værdiansætte virksomheden. Da finansieringsbyrden ikke må blive for stor i forbindelse med overdragelsen og generationsskiftet.

14.2 Goodwill

Når man skal opgøre værdien af goodwill skal man bruge principperne i TSS 2000-10 cirkulæret hvis ikke der er specifik branche kutyme, hvilket ikke er tilfældet her. Man beregner ikke goodwill værdi når man opgør værdien af en virksomhed efter 1982-cirkulæret. Dette får den betydning at opgørelse af værdien efter 1982-cirkulæret, alt andet lige vil blive en mindre end ved brug af de nyere 2000-10 cirkulære.

	2008/09	2009/10	2010/11
Resultat	-1.551.389	792.800	1.466.942
<i>Reguleringer:</i>			
Netto finansierings udgifter	-609.728	-424.893	-390.208
Reguleret resultat	-2.161.117	367.907	1.076.734
Vægtning	1	2	3
Vægtenens resultat	-2.161.117	735.814	3.230.202
			<u>1.804.899</u>
Vægtet reg. Resultat med 6			300.817
Udviklings tendens			<u>1.618.926</u>
			<u>1.919.742</u>
Driftsherreløn 50% ved personlig virksomhed			-
			<u>1.919.742</u>
Forrentning af aktiver	Aktiver minus likvider	Kapitalafkastsats + 3%	
	28.610.506	5%	1.430.525
			<u>489.217</u>
		Kapitalafkastsats + 8%	
Kapitalisering		10%	
Levetid 7 år kapitaliserings faktor 2,70		2,70	
Den beregnede goodwill værdi			<u>1.320.885</u>
Afrundet Goodwill			<u><u>1.300.000</u></u>

Tabel 4, Egen tilvirkning på baggrund af Autosalg A/S's regnskaber

I tabellen ovenfor kan man se en beregning over goodwill værdien i Autosalg A/S ud fra TSS 2000-10 cirkulæret. Til beregning af kapitaliseringsfaktoren er levetiden på goodwill blevet vurderet til 7 år hvilket giver en kapitaliseringsfaktor på 2,70.

14.3 Aktierne

I tabel 5 nedenfor er værdien for aktierne beregnet efter TSS 2000-09 cirkulæret hvor man tager udgangspunkt i virksomhedens egenkapital hvorefter der reguleres for de forskellige aktiver minus skatten. Der er ikke medtaget negativ udskudt skat, da man ligeså godt kan gemme dette til senere tidspunkt, man må gerne men skal ikke. Hvis man mener at den offentlige ejendomsvurdering ikke er korrekt kan man vælge at lade den vurdere, hvilket vil være en mulighed, hvis man mener at priserne er faldet siden seneste vurdering.

Ifølge beregningerne nedenfor vil aktiernes værdi i Autosalg A/S være 11.601.120 kr. efter TSS 2000-09 cirkulæret. Dette er den minimumspris som SKAT vil acceptere at børnene køber virksomheden til i forbindelse med generationsskiftet, hvis man vælger at bruge TSS 2000-09 cirkulæret.

Værdiansættelse af aktierne		
Egenkapitalen		10.626.120
Goodwill 7 år	1.300.000	
Udskudt skat goodwill	325.000	975.000
Ejendommen	-523.012	
Udskudt skat ejendom	-	-523.012
Værdien af aktierne i selskabet		<u>11.601.120</u>
Kursen pr. aktie		2.320,22
Offentlig ejendomsvurdering		8.400.000
Bogført værdi		8.923.012
Opskrivning/ - nedskrivning		-523.012

Tabel 5, Egen tilvirkning

For til opgørelsen af aktiernes værdi kan man også bruge det gamle 1982-cirkulære hvor man først beregner den gennemsnitlige indtjeningssevne og den indre værdi for derudfra at kunne beregne aktiernes værdi og selskabets samlede værdi.

	2010/11	2009/10	2008/09
Skattepligtigt indkomst	1.579.096	930.471	-1.385.029
Skat	281.125	-	-
Skattepligtigt indkomst efter skat	<u>1.297.971</u>	<u>930.471</u>	<u>-1.385.029</u>
Aktiekapital	500.000	500.000	500.000
Kapitaliseringsfaktorer			
Indtjeningssevne	11	10	9
Modificerede regel	5,5	5	4
Indre værdi	80	80	80
Indtjeningssevne			
	2010/11	2009/10	2008/09
Indtjeningssevne i procent	260	186	-277
Gennemsnitlig indtjeningssevne			<u>56</u>

Tabel 6, Egen tilvirkning

I tabellen ovenfor kan man se at der har været underskud i året 2008/09 er dette underskud blevet fremført til senere år hvilket gør at der ikke er blevet betalt skat i 2009/10 og at der heller ikke er

sket fuld beskatning i 2010/11. Dette har også den betydning at indtjeningsevnen ikke er særlig stor for Autosalg A/S.

Efter at have beregnet indtjeningsevnen er Autosalg A/S's indre værdi blevet beregnet, hvilket kan ses på tabellen nedenfor. Den indre værdi beregnes på baggrund af den skattemæssige egenkapital hvilket vil sige den regnskabsmæssige egenkapital er rensat for skattemæssige påvirkninger.

Det kan også ses at ejendommene er med til den langt lavere værdi skattemæssigt end regnskabsmæssigt og at der ikke er noget goodwill da virksomheden aldrig har købt goodwill og at man ikke kan aktivere internt oparbejdet goodwill.

Indre værdi		
	Regnskabs- mæssig værdi	Skattemæssig værdi
Bygninger	8.923.012	7.140.000
Tekniske anlæg	240.672	164.330
Varelager	13.915.665	13.915.665
Varedebitorer	5.402.309	5.402.309
Likvide beholdninger	1.138.259	1.138.259
Andre tilgodehavender	128.848	128.848
<i>Aktiver i alt</i>	<u>29.748.765</u>	<u>27.889.411</u>
Udskudt skat	485.189	-
Prioritetsgæld	4.134.609	4.134.609
Vare og omkostningskreditorer	8.827.501	8.827.501
Anden gæld	5.458.271	5.458.271
Selskabsskat	217.075	217.075
<i>Passiver i alt</i>	<u>19.122.645</u>	<u>18.637.456</u>
<i>Egenkapital</i>	10.626.120	9.251.955
Indre værdi		1.850

Tabel 7, Egen tilvirkning

Når den indre værdi og indtjeningsevnen er beregnet kan man beregne aktiernes kursværdi hvilket kan ses i tabel 8 nedenfor.

Kursberegning		
Indre værdi x kapitaliseringsfaktor	80%	1.480
Indtjeningsværdien	11	619
Gennemsnit		1.049
<hr/>		
Skattekurs pr. aktie		1.049
Samlet værdi af selskabet		5.247.039

Tabel 8, Egen tilvirkning

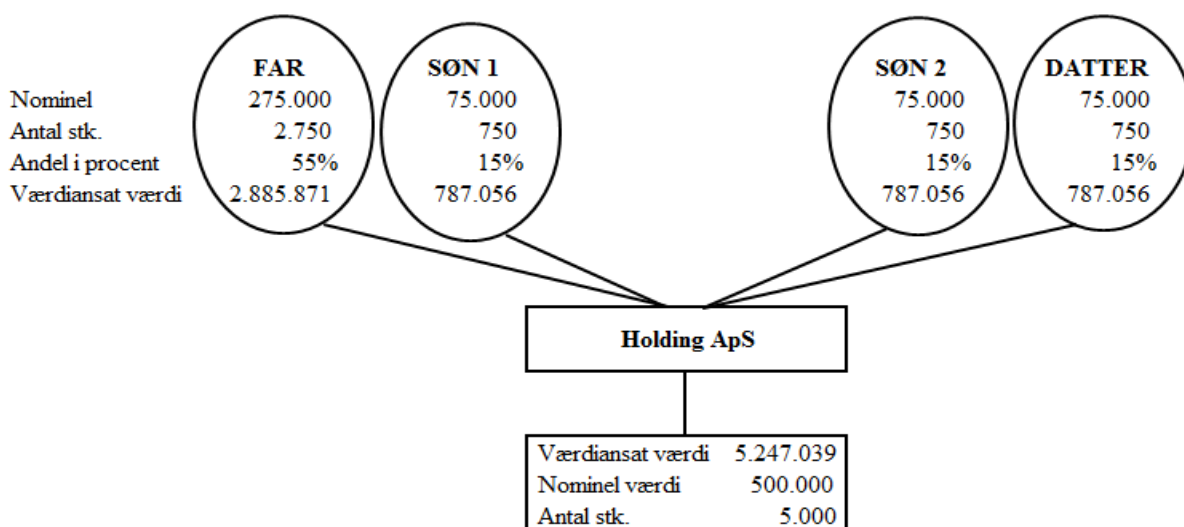
Her ses det at aktiernes værdi efter 1982-cirkulærets beregninger bliver 1.049 kr. med en samlet selskabsværdi på 5.247.039 kr. Hvilket er halvt så meget som værdien efter de nye 2000-09 cirkulærer. Dette har stor betydning i forbindelse med overdragelsen om man overdrager efter den meget høje værdi eller efter den lave værdi. Man skal dog være opmærksom på at man opfylder kravene til at kunne beregne værdien efter de gamle cirkulære hvis man går efter den laveste overdragelsesværdi.

Der ses altså at der er en rimelig og væsentlig stor forskel på om man bruger det ene eller det andet værdiansættelses cirkulærer og det må derfor komme an på en konkret vurdering om man vælger at bruge det ene frem for det andet cirkulærer. I tilfældet for Autosalg A/S hvor man har mulighed for at kunne opfylde kravene der stilles i forbindelse med at bruge 1982-cirkulæret vil dette være det mest oplagte valg.

At 1982-cirkulæret er det mest oplagte valg i forhold til Autosalg A/S skyldes familiens ønsker. Man ønsker fra familiens side at sikre faderens tilværelse som pensionist, hvor man opretholder en acceptabel levevis og samtidig ønsker man at fordele virksomheden ligeligt mellem de tre børn. Der ses ingen grund til at "give" faderen flere penge med ud end han kan nå at bruge da dette bare vil medføre beskatning i forbindelse med arv den dag han går bort dog skal faderen også have hvad han føler nødvendigt da det er hans virksomhed.

14.4 Sammenfatning af værdiansættelsen af Autosalg A/S

Som det ses på nedenstående figur kan ejerskabet af Autosalg A/S opgøres således. Hvert barn ejer på nuværende tidspunkt 15 % af Holding ApS hvis eneste formål er at eje aktierne i Autosalg A/S hvilket alt andet lige vil sige at værdien af Holding A/S er den samme som værdien af Autosalg A/S.

Figur 7, Egen tilvirkning og beregninger

Efter værdiansættelsen er der i familien blevet drøftet muligheden for at faderen kunne overdrage resten af virksomheden ved at give det som gave til hans børn.

Gaveoverdragelse	Pr. barn
Gaveoverdragelse nominelt	75.000
Værdi af overdragelse	787.056
Anskaffelsessum	
Avance	787.056
Passiv post	173.152
Gaveafgiftsgrundlag	613.904
Gaveafgift	83.341

Tabel 9, Egen tilvirkning og beregninger

Dette vil få den betydning at det vil udløse beskatning af gaven for børnene. Et eksempel på gaveoverdragelsen kan ses i ovenstående tabel hvor faderen har beholdt 10 % af sine aktier, da han

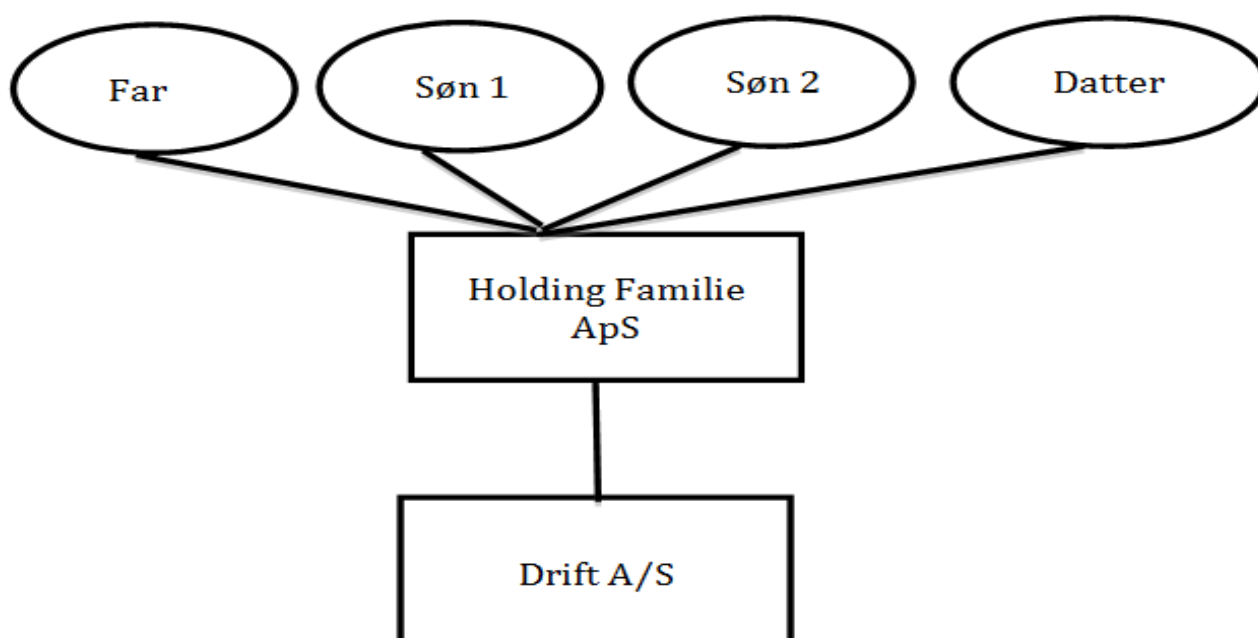
ikke ønsker at træde helt ud af sit livsværk. Det vil altså komme til at koste hvert barn ca. 83.000 kr. at modtage aktierne fra faderen uden at de får nogle penge i hånden som de kan betale afgiften med. Samtidig har man også talt om dette ville være den mest optimale metode. Man kunne eksempelvis også forestille sig at overdragelsen skete ved succession eller ved et tilbagesalg til udstedende selskab.

Hvilken model der er mest optimal set fra familiens side handler også om at faderen ikke har nogen nævneværdig pensionsopsparing og dermed gerne skulle kunne leve af det han kan få for sit livsværk uden at børnene bliver urimeligt belastet af hans likviditetskrav.

15. Generationskiftmodeller

15.1 Generationskifte og omstrukturering af Autosalg A/S

På figuren nedenfor kan man se den hidtidige koncernstruktur med faderen der er hovedaktionær med en aktiepost på 55 % og hvert af de tre børn ejer 15 % af Familie Holding ApS. Her ses det at faderen vil kunne sælge eller overdrage Autosalg A/S til hans børn enten ved et direkte salg af aktier eller ved et tilbagesalg til udstedende selskab som tidligere beskrevet.

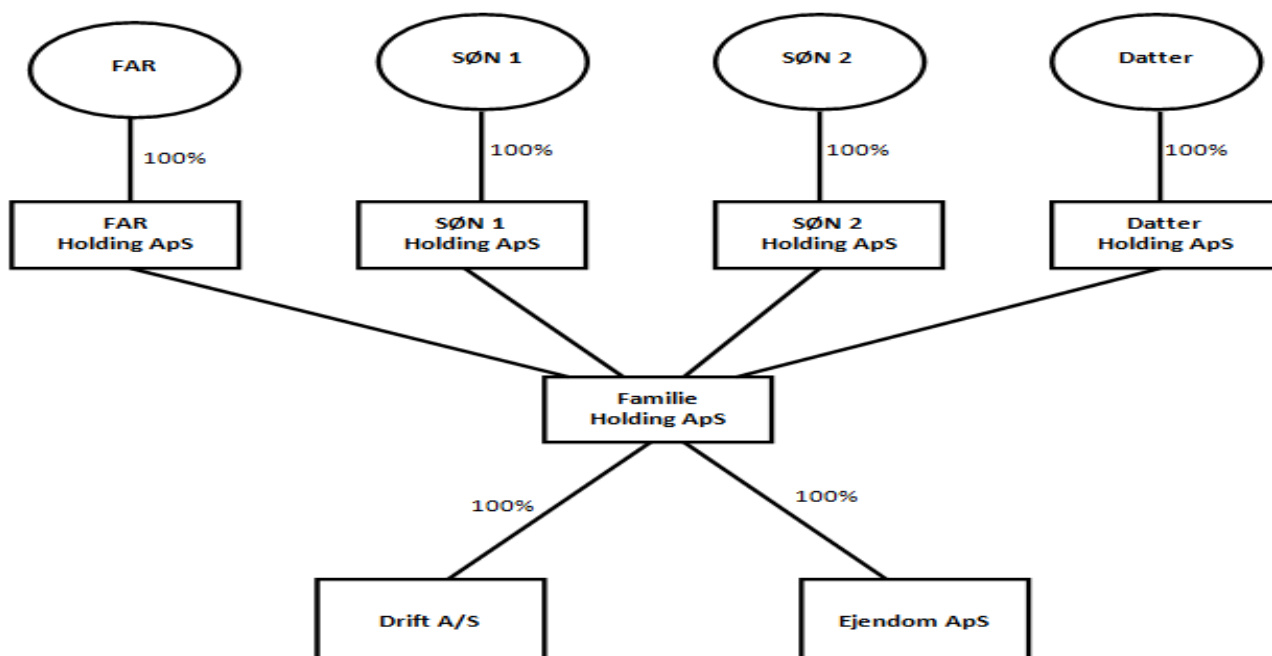
Figur 8, Egen tilvirkning

Det skal bemærkes at faderen ikke direkte sælger Autosalg A/S men i stedet aktierne i Familie Holding ApS hvilket har den betydning at faderen vil blive beskattet af en eventuel fortjeneste der vil være på salget af aktierne jf. Aktieavancebeskatningsloven § 12.

Hvis faderen havde haft sit eget holdingselskab som ejede aktierne ville han have kunnet sælge aktierne uden at det havde kostet skat. Dette gælder kun hvis faderens holdingselskab ejer mere end 10 % af aktiekapitalen i det afståede selskab, hvilket er tilfældet da det ville have 55 % ejerskab af Autosalg A/S. Hvis faderen havde haft sit eget holdingselskab havde holdingselskabet kunne udlodde avancen ved salget som udbytte til faderen.

Faderen vil på den måde kun blive beskattet af det han hiver ud af sit holdingselskab og kan dermed selv bestemme hvor meget han har brug for til sin alderdom. Det vil dog på sigt gå hen og blive en dyr forretning skattemæssigt at udlodde udbytte og derfor vil det ikke være den mest optimale løsning for faderen. Dog en bedre løsning end den nuværende hvor han vil blive fuldt ud beskattet af en eventuel gevinst ved salg af sine aktier.

På figur 8 nedenfor kan man se hvordan familien har tænkt sig at koncernstrukturen skal se ud efter man har startet/gennemført selve generationsskiftet.

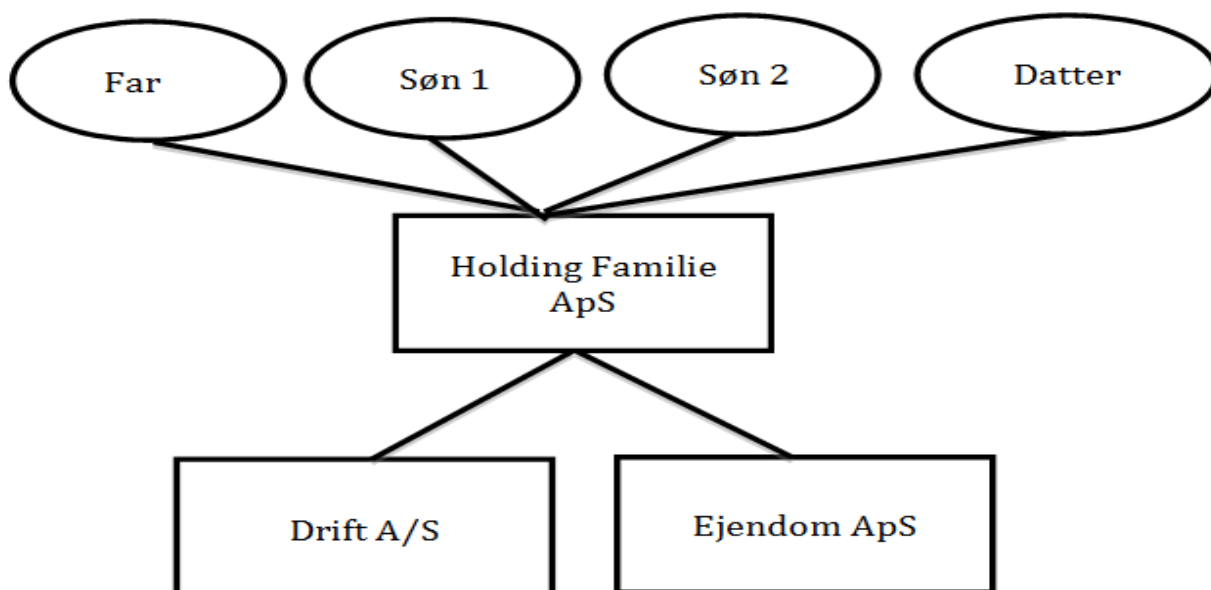
Figur 9, Egen tilvirkning

Man ønsker altså at hvert familiemedlem får deres eget holdingselskab som ejer en ejerandel i Familie Holding ApS som så ejer 100 % af aktierne i Drift A/S og 100 % af aktierne i Ejendom ApS. Man kan komme fra det nuværende scenarie til det ønskelige scenarie på mange forskellige måder ved brug af forskellige generationsskifte- og omstruktureringsmodeller. Hvordan man kommer fra det ene scenarie til det andet vil blive beskrevet og diskuteret i det efterfølgende.

Når man planlægger et generationsskifte hvor der skal ske en hel del med koncernstrukturen samtidig, er det vigtigt at man hele tiden holder sig for øje hvordan de forskellige modeller kan påvirke hinanden. Man må hele tiden sikre sig at der ikke sker noget u hensigtsmæssigt i forhold til de valg der træffes. Det vil fx være usandsynligt uheldigt at man laver en skattefri spaltning uden tilladelse hvorefter man begynder at afstå aktierne indenfor de tre år hvor der ikke må ske afståelse. Hvilket så har den konsekvens at spaltningen så bliver skattepligtig, det er derfor vigtig man planligger generationsskiftet godt og gennemfører det i den ”rigtige” rækkefølge.

Første skridt på vejen til at gennemføre generationsskiftet er at se på selve Autosalg A/S, som består af to dele, den ene del som kan man betegnes som hovedaktiviteten er bilforretningen hvor man sælger biler og den anden del er fire ejendomme som huser forretningerne og administrationen.

Man har i flere år overvejet at splitte Autosalg A/S op for at adskille den risikofyldte drift af bilforretninger med de knap så risikofyldte ejendomme. Det vil være mest oplagt at foretage en spaltning af Autosalg A/S i dette tilfælde og man må derfor ind og vurdere hvilken form for spaltning man mener, er mest hensigtsmæssig at foretage i forhold til familiens ønsker og virksomhedens fortsatte drift.

Figur 10, Egen tilvirkning

På figur 12 ovenfor ses det hvordan koncernstrukturen kommer til at se ud efter man har valgt at gennemfører en spaltning af Autosalg A/S.

I dette tilfælde vil det være mest oplagt at foretage en grenspaltning af Autosalg A/S fordi der egentlig er to virksomheder i en og at man derfor uden problemer vil kunne spalte selskabet i to dele hvor hver del kan fungere som en selvstændig enhed. Der vil ikke være nogen ide i at foretage en ophørsspaltning da man ligeså godt kan bruge det eksisterende selskab til huse en del af aktiviteten.

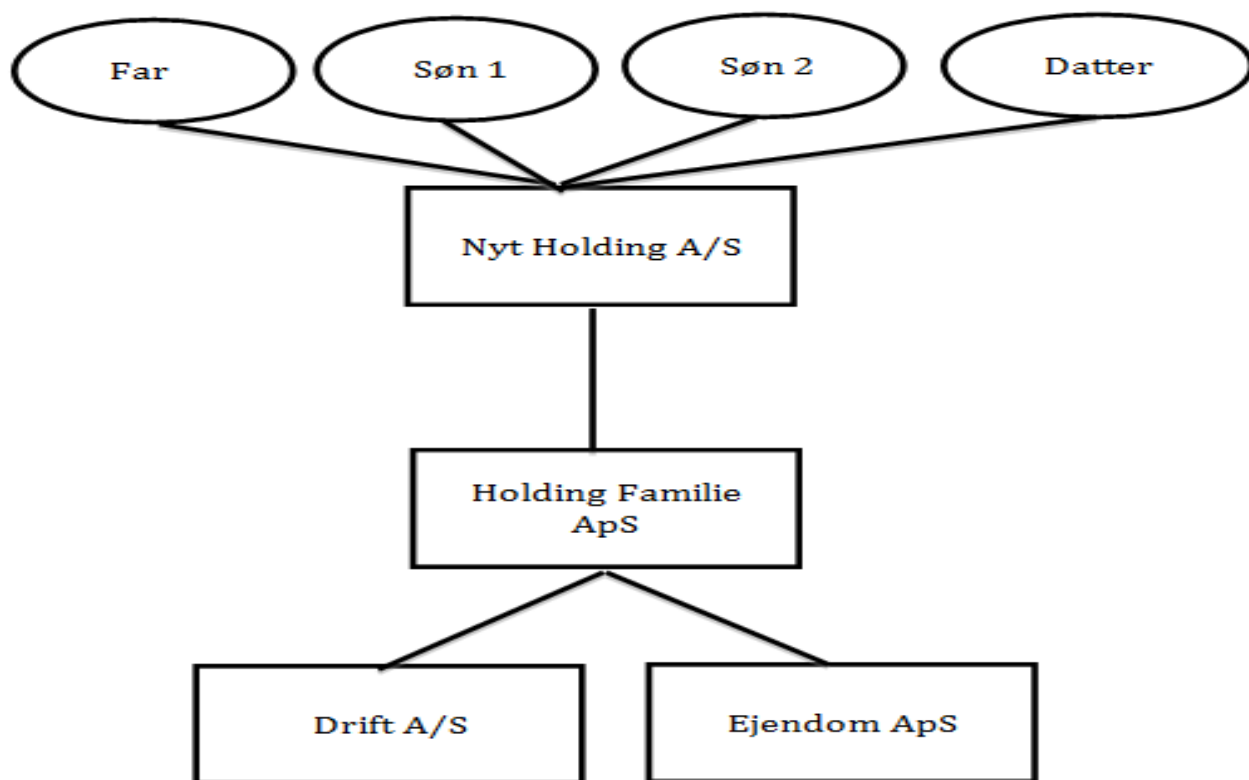
Et andet spørgsmål der opstår i forbindelse med en hvilken som helst spaltning er om man skal foretage en skattefri spaltning med eller uden tilladelse fra skattemyndighederne. I dette tilfælde vil det give god mening at søge om tilladelse fra skattemyndighederne da man umiddelbart kan begrunde spaltningen som værende forretningsmæssig begrundet. Af forretningsmæssig begrundelse kan det bruges at man ønsker at adskille risici for selskabet sådan at et dårligt resultat i hovedforretningen med salg af biler ikke direkte påvirker ejendommene og dermed risikere at trække begge dele med i faldet.

Samtidig kan der gøres opmærksom på at ejerskabet af de udspaltede selskaber ikke ændres da Familie Holding ApS bliver vederlagt med aktier i det nye selskab Ejendom ApS i samme forhold som den afståelse der er sket. Der sker altså ingen formueforrykkelse i forbindelse med

grenspaltningen. På den måde burde man kunne overbevise om at man ikke ønsker spaltningen på baggrund af skattespekulation eller skatteunddragelse. Hvis Autosalg A/S får tilladelsen til at gennemføre spaltningen har det den skattemæssige betydning at succedere i den tidligere skattemæssige stilling hvilket reelt ikke har nogen betydning da det er samme selskab som ejer alle aktierne både før og efter spaltningen.

Hvis der ikke gives tilladelse vil man kunne gennemføre spaltningen uden tilladelse fra skattemyndighederne hvilket især vil få den konsekvens at man må sikre sig forholdet mellem aktiver og passiver er ens i både det indskydende og modtagende selskab hvilket gør at det ikke er en reel mulighed at foretage en grenspaltning uden tilladelse fra skattemyndighederne. Og man må i et sådan tilfælde overveje andre muligheder.

Efter at have gennemført grenspaltningen med tilladelse fra skattemyndighederne vil næste træk i generationsskiftet være at foretage en aktieombytning, hvilket får koncernstrukturen til at se ud som på figuren nedenfor.

Figur 11, Egen tilvirkning

Der er tre forskellige måder man kan foretage en aktieombytning på, man kan foretage en skattepligtig ombytning hvilket ikke vil være særlig interessant da det er et personligt ejerskab af holdingselskabet hvilket betyder at der skal betales skat af en eventuel avance som vil opstå i forbindelse med ombytningen. Det vil derfor være en fordel at foretage en skattefri aktieombytning med eller uden tilladelse fra skattemyndighederne. Ved at gennemføre aktieombytningen skattefri vil det få den betydning at beskatningen udskydes til et senere tidspunkt hvor aktierne bliver afstået. Ved ombytningen vil de nye aktier få den samme skattemæssige stilling som de gamle hvilket vil sige samme anskaffelsessum, anskaffelsestidspunkt og hensigt.

I Autosalg A/S's tilfælde sker der det at faderen og børnene ombytter deres aktier i Holding Familie ApS med aktier i Nyt Holding, dette gør de til samme værdi og forhold som de havde i det gamle Holding Familie ApS. Det er meget vigtigt at man opretholder den samme fordeling i det nye selskab som der var i det gamle da det er et krav til at man kan gennemføre en sådan ombytning skattefrit, nemlig at der ikke må ske formueforrykkelse.

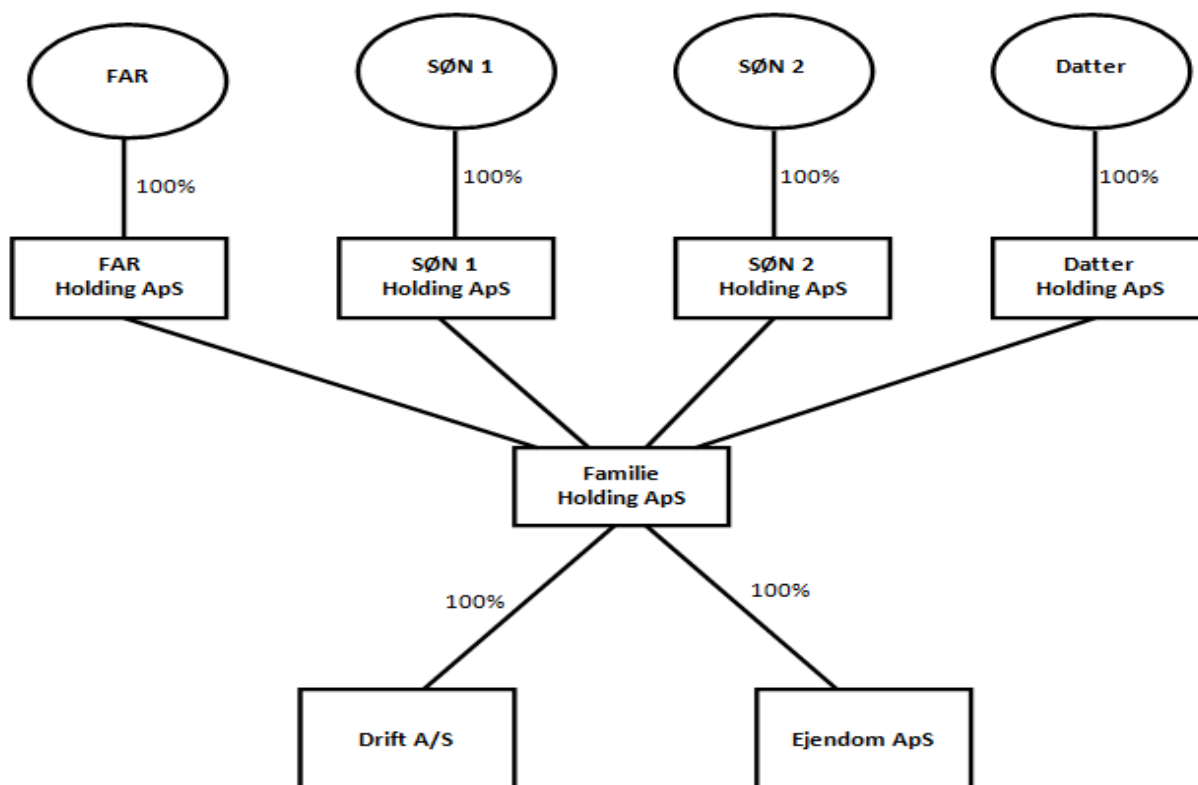
Om man skal søge tilladelse til at gennemføre aktieombytningen vil altid bero på en individuel bedømmelse. I dette tilfælde er det muligt at ansøge om tilladelse men det vurderes til ikke at være særlig sandsynligt at der vil blive givet tilladelse. Dette skal ses i lyset af at der ikke er en reel forretningsmæssig begrundelse for aktieombytningen. Dog har ombytningen ikke karakter af at være skattespekulation eller skatteunddragelse men da ønsket om en lempeligere generationsskifte ikke er grund nok til alene at kunne give tilladelse vil det være usandsynligt at man ville få tilladelsen. Man kan vurdere og det skader aldrig at søge tilladelsen hvis man får afslag vil man i stedet kunne gennemføre aktieombytningen uden tilladelse.

I dette tilfælde må man ud fra ovenstående antage at der ikke gives tilladelse til at gennemføre den skattefrie aktieombytning og derfor må man gennemføre denne del efter reglerne for skattefri aktieombytning uden tilladelse fra skattemyndighederne. Når man skal gennemføre en aktie ombytning uden tilladelse skal man være opmærksom på de forskellige værnsregler som stilles som krav til at gennemføre ombytningen.

Som den første værnsregel skal man huske at værdien af aktierne der ønskes ombyttet skal svare til handelsværdien. Det vil derfor være en god ide at bede skattemyndighederne om et bindende ligningssvar på at man har opgjort aktiernes værdi korrekt. En anden og rimelig relevant værnsregel er at det erhvervende selskab ikke må afstå deres aktier i det erhvervede selskab indenfor en periode

af tre år efter ombytningstidspunktet. Det er dog alligevel muligt at afhænde sådanne aktier indenfor de tre år, hvis dette sker som et led i en anden skattefri omstrukturering og at vederlaget alene erlægges i aktier jf. aktieavancebeskatningslovens § 36, stk. 6, 4. pkt⁶¹.

For familien her er der altså ingen alvorlig konsekvens ved at foretage aktieombytningen uden tilladelse og man kan forsætte generationsskifte planerne som hvis man havde fået tilladelse. For det sidste step man mangler i forhold til at have gennemført hele generationsskiftet som familien ønsker, er at starte på en ophørsspaltning af det ny etablerede holdingselskab sådan at der fremkomme fire nye selskaber som hver især bliver et holdingselskab for faderen og hans tre børn. Det skal bemærkes at man ikke betragter denne ophørsspaltning som en afståelse af aktierne i det nye selskab hvilket ville have gjort den tidligere aktieombytning skattepligtig. På figuren nedenfor kan man se hvordan koncernstrukturen ser ud efter man har gennemført en ophørsspaltning af det nye holdingselskab.

Figur 12, Egen tilvirkning

⁶¹ Halling-Overgaard & Olesen, 2010: s.244

Som det ses på figuren ovenfor er Nyt Holding A/S blevet spaltet sådan at alle aktiverne overføres til de fire nystiftede selskaber hvor vederlaget alene vederlægges i aktier. De nye selskaber oprettes på dagen for spaltningen ved apportindsud af alle aktiver og passiver som tilhørte det nu ophørte selskab. Ejerskabet af Familie Holding ApS sker med samme ejerandele til hvert af de nye selskaber som ejerne havde i det nu ophørte selskab. Dette betyder i praksis at hvert barn ejer 15 % af Familie Holding ApS og faderen ejer de resterende 55 % af Familie Holding.

Som det er med alle de andre former for omstruktureringsmodeller kan man foretage en skattefri ophørsspaltning med eller uden tilladelse fra skattemyndighederne. Og igen stilles der nogle krav til om hvordan man kan gennemføre enten den ene eller anden form for spaltning.

Skattemyndighederne har generelt anset ansøgninger hvis begrundelse har været generationsskifte som en god nok begrundelse til at opnå tilladelse til at gennemføre spaltningen. Generationsskifte er kun en god begrundelse så længe at skattemyndighederne ikke anser det som skatteundgåelse eller skatteunddragelse. Det ville være tilfælde hvis skattemyndigheder tror at begrundelsen ligeså godt kunne være at man ønskede at undgå beskatning i forbindelse med kapitalejers udtræden af selskabet.

Det er derfor vigtigt at man i forbindelse med ansøgningen om tilladelsen giver en grundig begrundelse for baggrunden til ønsket om at gennemføre en spaltning og hvad der forventes at skulle ske fremadrettet efter spaltningen er foretaget. I dette tilfælde vil det derfor være en god ide at gøre det klart for skattemyndighederne at ingen af ejerne af de nye selskaber har i sinde at afstå deres aktier i nærmeste fremtid.

I det tilfælde hvor familie risikere ikke at opnå tilladelse til at gennemføre den skattefrie spaltning vil den have mulighed for at gennemføre den uden tilladelse. Ved en ophørsspaltning uden tilladelse skal familien være særlig opmærksom på følgende forholdet mellem aktiver og passiver skal være det samme i det modtagende selskab som det var i det indskydende dette krav er muligt i situationer hvor der ophørsspaltes da man har mulighed for at optage lån der kan være med til at opretholde forholdet.

Familien skal også være opmærksom på at vederlaget for spaltningen skal foregå til handelsværdi og at der stilles krav til ejerskab af de modtagende aktier i 3 år regnet fra spaltningdagen. En sidste og væsentligt krav familien skal være opmærksom på er at hvis der er flere ejere af det indskydende

selskab og nogle af disse ejere er uden bestemmende indflydelse før spaltningen må de ikke have bestemmende indflydelse efter spaltningen.

I Familiens tilfælde vil det være muligt at opnå tilladelsen til at gennemføre ophørsspaltningen da begrundelsen er generationsskifte og at der ingen tanker er om at afstå de nye aktier i nærmeste fremtid.

15.2 Generationsskiftemodeller sammenfatning

Der er nu blevet gennemgået hvordan man vil kan gennemføre et generationsskifte ud fra de muligheder man har i forbindelse med de forskellige modeller. I nogle tilfælde er det nødvendigt at opnå tilladelse fra skattemyndighederne til at gennemføre generationsskiftet og i andre tilfælde er det ikke strengt nødvendigt. I det tilfælde hvor man må anse det som værende strengt nødvendigt at opnå tilladelse fra skattemyndighederne var til at gennemføre den skattefrie grenspaltning som i praksis er umulig at gennemføre uden tilladelse da kravene er for store.

I forbindelse med aktieombytningen er der umiddelbart ikke grundlag for at opnå tilladelse til at gennemføre den skattefrie aktieombytning. I det tilfælde måtte man så se på de begrænsninger det gav og om det havde en store betydning for generationsskiftet hvilket det antages ikke at have. Da det egentlig kun havde den konsekvens at man skulle sikre sig at man havde opgjort værdien korrekt hvilket man kunne søge om bindende ligningssvar på og dermed kunne forsætte generationsskiftet.

Det sidste træk der skulle foretages før hele generationsskiftet kunne anses som værende fuldført var ophørsspaltningen af Nyt Holding A/S. Da skattemyndighederne generelt anser generationsskifte som værende en erhvervsmæssig god begrundelse for at få tilladelse til at gennemføre en sådan ophørsspaltning må det alt andet lige også gælde for familien her. De vil altså kunne gennemføre ophørsspaltningen uden yderligere krav og hele generationsskiftet er dermed gennemført.

Ved den nye koncernstruktur har man gjort kapitalejerne så uafhængig af hinanden som det er muligt og man har for familien skabt mulighed for at man kan overdrage Autosalg A/S fra faderen til børnene på den måde man fremadrettet passer deres forventninger.

16. Konklusion

Når man skal rådgive en familie omkring et generationsskifte, er det vigtigt både at tænke over virksomhedens nuværende og fremtidige drift. Da det vil være dårlig rådgivning at gennemføre et generationsskifte af en virksomhed der umiddelbart ikke vil kunne eksistere på længere sigt. Man må derfor være meget opmærksom på hvilken virksomhed man har at gøre med og det vil derfor være en rigtig god ide at gennemføre en strategisk analyse af virksomheden. For Autosalg A/S er der den klare opfattelse at virksomheden vil kunne forsætte sin drift langt ud i fremtiden både på grund af dens position i markedet og fordi det er en velkonsolideret virksomhed der alt andet lige vil kunne stå imod fremtidige kriser.

I forbindelse med rådgivningen af familien må man også være opmærksom på at de kan risikere at skulle træffe nogle valg som ikke altid er nemme. Man må derfor sikre sig at man har givet familien de oplysninger som gør dem i stand til at træffe de valg som er rigtige for dem. Man må som rådgiver også give dem den fornødne tid til at de kan beslutte sig sådan at de selv føler at de er med i hele processen og at det ikke er noget som sker hen over hovedet på dem og som vil gøre dem usikre og i tvivl på senere tidspunkt.

Først og fremmest må man prøve at forklare familien at der er rigtig mange måder man kan gennemføre et generationsskifte på. I dette tilfælde er der valgt nogle forskellige muligheder ud som er relevante for netop deres generationsskifte. Først er virksomheden værdiansat for ligesom at få en ide om hvad virksomheden er værd og hvad man har at gøre med. Virksomheden er værdiansat på to forskellige måder, den ene efter de ”nye” TSS-2000-09 cirkulære hvor værdien blev kr. 11.601.120,- og den anden efter 1982-cirkulæret hvor værdien blev kr. 5.247.039,-. Det vil sige en rimelig stor forskel i værdien for de to beregninger og man råder familien til at gå videre med den lave værdi hvis dette er relevant. Man skal nemlig være opmærksom på at, ved brugen af 1982-cirkulæret skal der finde et gaveelement sted for at denne metode kan bruges. Dette betyder at der også opstår en gaveafgift hvis gaven der gives er over bundgrænsen for gaver mellem nærtstående. Fordelen ved brug af 1982-cirkulæret er helt klart at værdien er forholdsvis lav hvilket giver muligheder for at familien kan købe/sælge aktierne i mellem sig. Ulempen ved et almindelig køb/salg er at der stilles relativt store krav til børnenes likviditet da de skal bruge beskattede penge til at betale faderen med samtidig med at faderen vil være skattepligtig af avancen på salget af aktierne hvis der ikke gennemføres en omstrukturering først.

Den anden mulighed som gennemgås er at gennemføre en omstrukturering af hele koncernen. Sådan at man først og fremmest sørger for at få den mest optimale ejerstruktur i forhold til både den ældre og den yngre generation. For at etablere den bedste koncernstruktur må man først klarlægge hvad formålet ved omstruktureringen skal være. Familien har selv foreslået en struktur som virker til at være en man kan prøve at arbejde hen imod hvilket skal gøres gennem flere forskellige steps. Første step er opdeling af selve Autosalg A/S i et selskab, der står for alt salget af bilerne og et selskab som besidder ejerskabet af Autosalg A/S's ejendomme. Dette anbefales at gøres med en skattefri grenspaltning med tilladelse fra skattemyndighederne. Grenspaltningen er oplagt da man ligeså godt kan bruge det eksisterende firma som det ene firma og derfor kun skal oprette et nyt selskab hvor man skyder aktiviteten ind i. Hvis man valgte en tilsvarende ophørsspaltning havde man skulle etablere to nye selskaber uden at dette ellers ville have givet nogen fordel.

Andet step i omstruktureringen er at gennemføre en skattefri aktieombytning med holdingselskabet. Man kan vælge at søge tilladelse til dette men umiddelbart vil en sådan ikke gives da der ikke er nogen reel forretningsmæssig begrundelse for aktieombytningen. Det har heldigvis heller ikke nogen betydning for omstruktureringen at det gøres uden tilladelse da næste step stadig kan gennemføres i forlængelse af aktieombytningen. Det sidste step i omstruktureringen gøres i forlængelse af aktieombytningen hvor man sørger for at hver ejer bliver udstyret med deres eget holdingselskab ved at man laver en ophørsspaltning af det selskab som blev etableret i forbindelse med aktieombytningen.

Man er i dette tilfælde nød til at foretage en ophørsspaltning da man ikke har fire grene som kan eksistere for egne midler efter spaltningen hvilket udelukker en grenspaltning. Ved spaltningen etableres der fire nye anpartsselskaber ved apportindskud af alle aktiver og passiver der tilhører det udspaltede selskab. Da der ikke må ske formueforrykkelse vil hvert af de nye selskaber komme til at have samme ejerandel som de tidligere ejere havde hvilket vil sige, tre selskaber med en ejerandel på 15 % og et selskab med en ejerandel på 55 %. Man må i forbindelse med den sidste spaltning huske på at aktierne i de nye selskaber ikke må afstås indenfor en tre års periode.

Når dette sidste step er gennemført har man en ny ejerstruktur som er langt mere hensigtsmæssig i forhold til et generationsskifte. Det vil klart være at anbefale at sørge for opnå denne struktur da det fremadrettet vil give familien de fleste muligheder for at overdrage Autosalg A/S fra faderen til børnene. Ved denne struktur kan faderen både vælge at sælge sine aktier tilbage til selskabet eller til børnene igennem selskabet. Dette betyder at fortjenesten er skattefri så længe hans holdingselskab

ejer mere end 10 % af aktierne. Det er også en mulighed at lave en vedtægtsændring som opdeler aktierne i A- og B-aktier og på den måde give faderen forlods udbytte som en slags betaling for hans aktier. På den måde kan familien selv vælge hvornår de ønsker at forsætte generationsskiftet og hvordan de vil finansiere overdragelse. Blot de husker at der skal gå minimum tre år fra den sidste skattefrie omstrukturering inden de kan afstå deres aktier.

Det vil helt sikkert være omstrukturen som anbefales familien fordi de efterfølgende kan lade virksomheden selv betale for generationsskiftet hvilket betyder at børnene vil spare penge i skat da de ikke skal bruge egne beskattede midler til at erhverve aktierne med. Samtidig har faderen også selv mulighed for at styre hvor meget han føler han har brug for til sin nye tilværelse som pensionist. Han behøver dermed ikke lade sig beskatte af hele salget på engang men kun trække det ud han har brug for gennem hans holdingselskab som kan modtage skattefrie udbytter.

17. Litteraturliste

Generationskifte – Det skatteretlige grundlag ved generationskifte og omstrukturering (Søren Halling-Overgaard & Birgitte Sølvkær Olesen, Jurist- og Økonomforbundets forlag, 3. udgave, 1. oplag 2010)

Generationskifte – Omstrukturering (Michael Seerup, Forlaget Thomson, 2. udgave, 1. oplag 2004)

Skatteretten 2 (Jan Pedersen, Kurt Siggaard, Niels Winther-Sørensen, Jakob Bundgaard, Inge Langhave Jeppesen, Malene Kerzel, Susanne Pedersen, Thomson Reuters 5. udgave, 1. oplag 2009)

Understanding Strategic Management (Anthony Henry, Oxford University Press, 1. oplag 2008)

Den skinbarlige virkelighed (Ib Andersen, Forlaget Samfundslitteratur, 4. udgave, 2. oplag 2009)

18. Hjemmesider

www.skat.dk

www.retsinformation.dk

19. Værdiansættelses cirkulærer

TSS-cirkulære nr. 185 af 17. november 1982

TSS-cirkulære 2000-09

TSS-cirkulære 2000-05

TSS-cirkulære 2000-10